

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
«ΕΛΛΑΔΑ 2.0»

Μητάκη Ελένη

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Οικονομικών επιστημών του Πανεπιστημίου Πειραιώς ως μέρος των απαιτήσεων για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στην Οικονομική και Επιχειρησιακή Στρατηγική

Πειραιάς, Ιούλιος 2023

**UNIVERSITY OF PIRAEUS
DEPARTMENT OF ECONOMICS**

**MASTER PROGRAM IN ECONOMIC AND BUSINESS
STRATEGY**

NATIONAL RECOVERY AND RESILLIENCE PLAN

Mitaki Eleni

Master Thesis submitted to the Department of Economics of the University of Piraeus in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Arts in Economics and Business Strategy

Piraeus, July 2023

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Με την ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής μου εργασίας, θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες, στον επιβλέποντα καθηγητή μου, Κύριο Παντελίδη Παντελή, για την καθοδήγηση και την πολύτιμη αρωγή του, σε οτιδήποτε αφορούσε την εργασία, καθ' όλη τη διάρκεια ολοκλήρωσής της.

Τέλος, θα ήθελα να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου στην Οικογένεια μου, για όλη την υποστήριξη που μου πρόσφεραν, κατά τη διάρκεια της φοίτησής μου.

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ «Ελλάδα 2.0»

Λέξεις Κλειδιά: Εθνικό Νομοσχέδιο, Ανάκαμψη, Ανθεκτικότητα, Επενδύσεις, Ελλάδα, Βιωσιμότητα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Πραγματοποιείται η πρώτη διακλαδική έρευνα, όπου μελετιούνται οι διαφορετικές διαστάσεις του Εθνικού Νομοσχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0». Σκοπός της παρούσας μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, είναι η κατανόηση και ανάπτυξη της υπόθεσης «Ελλάδα 2.0», αναλύοντας ποικίλες παραμέτρους. Με βάση την υπάρχουσα βιβλιογραφία, η σημασιολογική εξέταση του εθνικού σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, αναφέρεται ως ένα ολοκληρωμένο σχέδιο που έχει αναπτύξει η Ελλάδα, προκειμένου να ανταπεξέλθει στις οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της πανδημίας covid- 19. Αναλυτικότερα, το σχέδιο σκιαγραφεί τις επενδυτικές προτεραιότητες για την Ελλάδα, τα επόμενα χρόνια, με απώτερο σκοπό την οικοδόμηση της ανθεκτικότητας και την στήριξη της ανάκαμψης της χώρας. Πιο συγκεκριμένα, στο πρώτο κεφάλαιο δίνεται έμφαση στη γενική επισκόπηση του Εθνικού Σχεδίου, όπου αναφέρονται οι στόχοι, τα κύρια στοιχεία, καθώς και τι προκλήσεις αντιμετωπίζει η Ελλάδα. Στη συνέχεια, πραγματοποιείται ανάλυση των επενδυτικών προτεραιοτήτων, καθώς και πιθανοί κίνδυνοι ή προκλήσεις που σχετίζονται με την υλοποίηση των επενδύσεων. Στο επόμενο κεφάλαιο, γίνεται αξιολόγηση του αντικτύπου του νομοσχεδίου στην οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Ακολούθως, πραγματοποιείται συγκριτική ανάλυση με άλλα σχέδια

ανάκαμψης της Ε.Ε. Το τελευταίο κεφάλαιο, εξάγει συμπεράσματα, σχετικά με την αποτελεσματικότητα και τη βιωσιμότητα του Εθνικού νομοσχεδίου «Ελλάδα 2.0».

NATIONAL RECOVERY AND RESILIENCE PLAN «Greece

2.0»

Key words: National Plan, Recovery, Resilience, Investments, Greece, Sustainability

ABSTRACT

The first interregional study is taking place, examining the different dimensions of the National Recovery and Resilience Plan "Greece 2.0." The purpose of this postgraduate thesis is to comprehend and develop the hypothesis of "Greece 2.0," analyzing various parameters. Based on the existing literature, the semantic examination of the national recovery and resilience plan is referred to as a comprehensive plan developed by Greece to cope with the economic and social impact of the covid-19 pandemic. Specifically, the plan outlines the investment priorities for Greece in the coming years, with the goal of building resilience and supporting the country's recovery. In more detail, the first chapter emphasizes the general overview of the National Plan, where the objectives, key elements, and challenges faced by Greece are mentioned. Subsequently, an analysis of the investment priorities is conducted, along with possible risks or challenges associated with the implementation of the investments. In the following chapter, an assessment is made of the plan's impact on Greece's economic development and job creation. Furthermore, a comparative analysis with other EU recovery plans is carried out. The final chapter draws conclusions regarding the effectiveness and sustainability of the National Plan "Greece 2.0."

Περιεχόμενα

Περίληψη	ix
Abstract	xi
Κατάλογος Πινάκων	xiii

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι: Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ ΣΤΗΝ

ΕΛΛΑΔΑ 10

1.1 Εισαγωγή	10
1.2 Στόχοι- Κύρια Στοιχεία	11
1.3 Θεσμικό Πλαίσιο- Προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ελλάδα	13
1.4 Η επίδραση της Πανδημίας Covid- 19 στην Ελληνική Οικονομία και Παγκοσμίως	14
1.5 Οι επιπτώσεις του Covid- 19 στις Ελληνικές Επιχειρήσεις	17

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ: ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ

ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΛΛΑΔΑ 2.0 19

2.1 Σχέδιο Ανάκαμψης για την Ευρώπη- Next Generation EU	19
2.2 Επενδυτικές προτεραιότητες του Σχεδίου	20
2.3 Πράσινη Μετάβαση	21
2.4 Ψηφιακός Μετασχηματισμός	23

2.5 Κοινωνική δικαιοσύνη και Εκπαίδευση	26
2.6 Προκλήσεις και Κίνδυνοι που αντιμετωπίζει η Ελλάδα με την υλοποίηση των Επενδύσεων	29
2.7 Προϋπολογισμός του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας	32
2.8 Εκτιμήσεις του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την ανάπτυξη	33
2.9 Προτάσεις για περαιτέρω αξιοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας	35
2.10 Εθνικά Σχέδια Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	40
3.1 Συμμετέχοντες ή Δείγμα	41
3.2 Μέσα Συλλογής Δεδομένων	41
3.3 Στατιστική Ανάλυση	42
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙV- ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	43
ΚΕΦΑΛΑΙΟ V- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	50
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	53

Περιεχόμενα Πινάκων

Πίνακας 1. Πραγματικό ΑΕΠ και σε εκατ. ευρώ (πάγιες τιμές 2010)

Πίνακας 2. Αποτελέσματα Έρευνας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι - Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1.1. Εισαγωγή

Προκειμένου να δοθεί λύση στην οικονομική κρίση, την οποία προκάλεσε η έναρξη της πανδημίας Covid- 19, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Ιούλιο του 2020, εξέδωσε μια νέα απόφαση, που θα εδραιώσει την ανάκαμψη των κρατών- μελών, που ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτή η πρωτοβουλία ονομάζεται Next Generation EU και θεσπίστηκε με το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0». Ένας από τους βασικότερους στόχους του νομοσχεδίου είναι οι χώρες, οι οποίες έχουν πληγεί περισσότερο από την πανδημία, να χρηματοδοτηθούν με επενδυτικά και ρυθμιστικά προγράμματα. Αυτό θα έχει ως όφελος, μια ανθεκτική και βιώσιμη Ευρώπη. Αναλυτικότερα, το ποσό που έχει κοστολογηθεί στο ταμείο αντιστοιχεί στο ποσό 750 δις ευρώ και περιλαμβάνει την χορήγηση σε όλα τα μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη συνέχεια, από το συνολικό κεφάλαιο, το ποσό των 360 δις ευρώ με τη μορφή δανείου, θα αφορά αποκλειστικά επιχορηγήσεις. Όπως είναι ευρέως γνωστό, τα παραπάνω κεφάλαια θα κατανεμηθούν με ορισμένες προτεραιότητες όπως είναι οι κλάδοι και οι περιοχές που έχουν υποστεί σε μεγαλύτερο βαθμό την κρίση. Πιο συγκεκριμένα, το ταμείο πρόκειται να αξιοποιήσει κεφάλαια, κατά κύριο λόγο για την ανάπτυξη του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα υποδομών και επενδύσεων, τον ψηφιακό μετασχηματισμό, την ενίσχυση της πράσινης μετάβασης, και τέλος για τον αναπροσδιορισμό του ανθρώπινου δυναμικού προκειμένου να βρεθεί λύση στο φαινόμενο της ανεργίας. (Next Generation EU, Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας)

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θα χρηματοδοτήσει το πρόγραμμα μέσω δανεισμού από Διεθνείς Αγορές, ενώ η τελική ημερομηνία όπου είναι πολύ σημαντικό να έχουν δεσμευτεί τα χρήματα είναι έως τον Δεκέμβριο του 2023, και να έχουν αναληφθεί έως τον Δεκέμβριο του 2026. Η Ελληνική Επικράτεια, θα λάβει ποσό που ανέρχεται στα 31 δις ευρώ σε δάνεια ενώ τα υπόλοιπα 18 δις ευρώ σε επιχορηγήσεις. Ειδικότερα, το Εθνικό Σχέδιο «Ελλάδα 2.0», με τη μέθοδο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, αποσκοπεί σε μια ανεπτυγμένη χώρα πιο ευέλικτη σε ξένες επενδύσεις. ((Next Generation EU, Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας).

Το Εθνικό Νομοσχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, αποτελεί κομμάτι του προϋπολογισμού που θέσπισε η Ευρωπαϊκή Ένωση για την χρονική περίοδο 2021- 2027. Το προαναφερθέν σχέδιο, στηρίζεται σε τρεις κύριους πυλώνες:

- Προσφορά βοήθειας στα κράτη- μέλη που υπέστησαν ζημιές, με απώτερο σκοπό την εξάλειψη της κρίσης.

- Επαναπροσδιορισμό της οικονομίας, για την ανάκαμψη των ιδιωτικών επενδύσεων.
- Διαχείριση των στρατηγικών κινήσεων της Ευρώπης και ετοιμότητα απέναντι σε παρόμοιες κρίσεις.

Οι κύριοι πυλώνες στους οποίους στηρίζεται η χώρα είναι οι κάτωθι:

- Ψηφιακός Μετασχηματισμός
- Πράσινη Μετάβαση
- Μετασχηματισμός της Οικονομίας
- Κοινωνική Συνοχή, Απασχόληση, Δεξιότητες

1.2. Στόχοι- Κύρια Στοιχεία

Το σχέδιο αποβλέπει στη διευκόλυνση της ανθρακοποίησης της ελληνικής οικονομίας, την αναβάθμιση και ψηφιοποίηση της δημόσιας διοίκησης, μέσω βελτίωσης των συστημάτων φορολογικής διοίκησης και δικαιοσύνης, προώθησης της καινοτομίας, εξάπλωσης των ψηφιακών τεχνολογιών και αύξησης της ανθεκτικότητας σε κρίσιμους τομείς της οικονομίας. Επιπλέον, στόχος είναι η αναβάθμιση του συστήματος υγείας, της εκπαίδευσης, και των πολιτικών για την αγορά εργασίας. Τόσο οι επενδύσεις, όσο και οι μεταρρυθμίσεις, αποτελεί αδήριτη ανάγκη να έχουν ολοκληρωθεί εντός του χρονικού ορίου, καθώς ο κανονισμός προβλέπει υλοποίηση έως το καλοκαίρι του 2026. Ειδικότερα, το σχέδιο αποσκοπεί στην ενδυνάμωση της οικονομικής ευημερίας και στη δημιουργία θέσεων εργασίας στην Ελλάδα. Ωστόσο, αυτές οι εκτιμήσεις δεν λαμβάνουν υπόψη το θετικό αποτέλεσμα των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, το οποίο αναμένεται να είναι σημαντικό. Αναμένεται ότι το σχέδιο θα αυξήσει το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν κατά 2,1% έως 3,3% έως το 2026, με αποτέλεσμα τη δημιουργία έως και 62.000 θέσεων εργασίας. Επιπλέον, η Ελλάδα αναμένεται να επωφεληθεί από τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας άλλων Ευρωπαϊκών χωρών, ειδικότερα μέσω των εξαγωγών. Αυτές οι δευτερεύουσες επιπτώσεις, αντιστοιχούν σε 0,3 ποσοστιαίες μονάδες του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος το 2028, που αποδεικνύει τη σημασία της συντονισμένης δράσης σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Τα δύο κύρια στοιχεία του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» είναι:

1. Οικονομική Ανάκαμψη: Το σχέδιο προβλέπει μια σειρά από δράσεις για την υποστήριξη της οικονομικής ανάκαμψης της Ελλάδας, μετά τις συνέπειες της Πανδημίας του Covid- 19. Αυτές οι δράσεις περιλαμβάνουν επενδύσεις σε υποδομές και τεχνολογία, χρηματοδοτική υποστήριξη για μικρομεσαίες επιχειρήσεις και αυξημένη δαπάνη στη δημόσια υγεία και την εκπαίδευση.

2. **Ανθεκτικότητα:** Το σχέδιο, αποσκοπεί ακόμη στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας της Ελλάδας στις προκλήσεις που μπορεί να παρουσιαστούν στο μέλλον. Αυτό περιλαμβάνει την ενίσχυση της ψηφιακής οικονομίας και την αύξηση ποιοτικών προτύπων της εκπαίδευσης και της κατάρτισης των εργαζομένων.

Αξίζει να σημειωθεί, πως όσο αφορά την Ελληνική Επικράτεια, το Εθνικό Σχέδιο αναφέρει, ότι θα επωφεληθεί από τα υπόλοιπα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας των άλλων κρατών-μελών, μέσω των εξαγωγών. Επιπλέον, αναμένεται να ανακτηθεί το χαμένο έδαφος της οικονομίας για το έτος 2020 μέσω της επανέναρξης και ομαλοποίησης της οικονομικής δραστηριότητας κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους. Ο τουρισμός κατά το περασμένο καλοκαίρι και οι αρχικές αποδόσεις από το Ταμείο Ανάκαμψης αποτελούν σημαντικά εργαλεία για την ανάκαμψη. Το Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών έχει ήδη προβλέψει αύξηση του ρυθμού ανάπτυξης για το τρέχον έτος, με πρόσφατες εκτιμήσεις που αναφέρουν ανάπτυξη 7,9%. Το προσχέδιο του προϋπολογισμού για το επόμενο έτος επίσης παρουσιάζει στοιχεία που δείχνουν ότι το 2022 αναμένεται να είναι το έτος ανασυγκρότησης της ελληνικής οικονομίας σε κανονικές συνθήκες. Εκτιμάται ότι το πραγματικό ΑΕΠ θα υπερβεί το επίπεδο του 2019 κατά 1,7% στο τέλος του 2022. (Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας, 2022)

1.3. Θεσμικό Πλαίσιο- Προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ελλάδα

Το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», αναπτύχθηκε στο πλαίσιο των προκλήσεων που αντιμετώπισε η Ελλάδα, αλλά και οι υπόλοιπες χώρες λόγω της Πανδημίας του Covid- 19. Το σχέδιο αυτό αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης προσπάθειας για την αποκατάσταση της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής στη χώρα. Το σχέδιο αυτό αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης προσπάθειας για την αποκατάσταση της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής στη χώρα.

Το σχέδιο αναπτύχθηκε, με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές που καθόρισε η Ευρωπαϊκή Ένωση, για τη χρήση των κονδυλίων από το ταμείο ανάκαμψης και την αποτελεσματική αξιοποίησής τους. Επίσης, το σχέδιο λαμβάνει υπόψη την ιδιαίτερη κατάσταση της Ελλάδας και τις ιδιαίτερες ανάγκες της, όπως η ανάγκη για επενδύσεις στην υγεία, την παιδεία και την ψηφιακή μετάβαση. Το νομοσχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, αποτελεί μια απάντηση στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ελλάδα και στοχεύει στην αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων της Πανδημίας του Κορονοϊού και στην ενίσχυση της οικονομίας.

Η Ελλάδα αντιμετωπίζει μια σειρά από προκλήσεις στην υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0». Ορισμένες από αυτές τις προκλήσεις είναι οι εξής:

- Υλοποίηση σε σύντομο χρονικό διάστημα: Το εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, αποτελεί μια φιλόδοξη πρωτοβουλία, η οποία απαιτεί μεγάλη προσπάθεια και συντονισμό από τις κυβερνητικές αρχές και τους εμπλεκόμενους φορείς. Η ικανότητα της κυβέρνησης να υλοποιήσει το σχέδιο σε σύντομο χρονικό διάστημα αποτελεί μια μεγάλη πρόκληση.
- Διασφάλιση της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας: Το Εθνικό σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, αποτελεί επιτακτική ανάγκη να διασφαλίζει τη διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα της χρήσης των πόρων. Αυτό απαιτεί από τις κυβερνητικές αρχές να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για την προστασία των δημοσίων πόρων και την αποτελεσματική υλοποίηση του σχεδίου.
- Υπερβολική γραφειοκρατία: Η Ελλάδα αντιμετωπίζει μια σοβαρή πρόκληση στον τομέα της γραφειοκρατίας, η οποία είναι συχνά χρονοβόρα και δαπανηρή. Η απλοποίηση των διαδικασιών και η μείωση της γραφειοκρατίας, είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Ανάπτυξης και Ανθεκτικότητας.
- Ασθενής οικονομική ανάκαμψη: Η Ελλάδα αντιμετωπίζει ακόμη τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης της δεκαετίας του 2010 και παρουσιάζει μια ασθενή οικονομική ανάκαμψη. Η διαχείριση της δημοσιονομικής κατάστασης και η αντιμετώπιση της ανεργίας, αποτελούν σημαντικές προκλήσεις για την επιτυχή υλοποίηση του εθνικού σχεδίου.
- Επικοινωνιακές προκλήσεις: Το εθνικό σχέδιο «Ελλάδα 2.0», πρέπει να επικοινωνεί αποτελεσματικά τόσο στο εξωτερικό, όσο και στο εσωτερικό, προκειμένου να επιτευχθεί η συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων φορέων και του κοινού. Η δημιουργία ενός συνεκτικού και επικοινωνιακά αποτελεσματικού σχεδίου, είναι σημαντική πρόκληση για επιτυχή υλοποίηση του σχεδίου «Ελλάδα 2.0».
- Κλιματικές αλλαγές και περιβαλλοντικές προκλήσεις: Η Ελλάδα, όπως και άλλες χώρες κατά τον κόσμο, αντιμετωπίζει τις προκλήσεις των κλιματικών αλλαγών και της περιβαλλοντικής αειφόρας. Η προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, η προστασία του περιβάλλοντος και η δημιουργία βιώσιμων θέσεων εργασίας, αποτελούν σημαντικές προκλήσεις για την επιτυχή υλοποίηση του Εθνικού σχεδίου.
- Τέλος, η ψηφιακή μετάβαση, αποτελεί σημαντική πρόκληση για την Ελλάδα, καθώς απαιτείται η αναβάθμιση των υποδομών και η ανάπτυξη των δεξιοτήτων και των εργαλείων που απαιτούνται για την ψηφιακή μετάβαση.

Η αναζωογόνηση της οικονομίας απαιτεί όχι αποκλειστικά την επαναφορά στη πρόκριση που είχε πριν από τις δυσμενείς συνθήκες της κρίσης, εντούτοις, μετά την αποκατάσταση από τις αστάθειες που προέκυψαν στο ενδιάμεσο διάστημα, είναι αναγκαίο να ληφθούν αποφασιστικά μέτρα που θα επενδύσουν στο μακροπρόθεσμο μέλλον της Ευρώπης. (Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας, 2022)

1.4. Η επίδραση της Πανδημίας Covid- 19 στην Ελληνική οικονομία και Παγκοσμίως

Η πανδημία της Covid-19 έριξε την οικονομία σε έναν αναπάντεχο και απρόβλεπτο χαοτικό κατήφορο, επηρεάζοντας σε μεγάλο βαθμό τόσο την εθνική όσο και τη διεθνή οικονομία. Εντός λίγων μηνών, από τον Μάρτιο έως τον Μάιο του 2020, η πανδημία πλήγωσε τη ζήτηση και την προσφορά, αποδυναμώνοντας την κατανάλωση, τις εξαγωγές, τις επενδύσεις και ενίοτε οδηγώντας σε ανεργία. Όμως, πρέπει να σημειωθεί ότι η πανδημία δεν αφορά μόνο την υγεία των ανθρώπων, αλλά έχει επίσης καταστροφικές συνέπειες στον κόσμο της εργασίας. Προκαλεί απώλεια θέσεων εργασίας, αλλάζει ριζικά τον τρόπο που λειτουργεί ο χώρος εργασίας, μειώνει ή ακόμα και αποστερεί τα εισοδήματα και επηρεάζει δραστικά την κοινωνική ζωή των ανθρώπων. Το δεύτερο τρίμηνο του 2020, η ελληνική οικονομία κατέγραψε μόλις το 15,2% του πραγματικού ΑΕΠ, εμβαθύνοντας την ύφεση και προκαλώντας ανησυχία.

Η ελληνική κυβέρνηση ανακοίνωσε μέτρα ύψους περίπου 24 δισεκατομμυρίων ευρώ με στόχο να υποστηρίξει την ελληνική οικονομία, τις επιχειρήσεις, τους εργαζομένους και τις νοικοκυριά. Για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19, η ελληνική κυβέρνηση υιοθέτησε μια οικονομική πολιτική που βασίστηκε σε τρεις βασικούς παράγοντες:

- Υγειονομικός Παράγοντας: Ο υγειονομικός παράγοντας των επενδύσεων στην υγεία αναδεικνύει τη σημασία της θωράκισης για την προληπτική αντιμετώπιση της πανδημίας και την επαρκή προετοιμασία των συστημάτων υγείας για μελλοντικές κρίσεις, πραγματοποιήθηκε η συνεργασία ανάμεσα σε δημόσια νοσοκομεία και ιδιωτικές κλινικές. Οι επενδύσεις αυτές αποσκοπούν στην ενίσχυση των υγειονομικών υποδομών, την αναβάθμιση του εξοπλισμού και των τεχνολογιών, καθώς και στην εκπαίδευση του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού. Με αυτόν τον τρόπο, δημιουργείται ένα ισχυρό υγειονομικό σύστημα που είναι ικανό να αντιμετωπίσει την πανδημία αλλά και οποιαδήποτε μελλοντική κρίση αναδύεται. Οι επενδύσεις αυτές αποτελούν ένα μακροπρόθεσμο σχέδιο για τη βελτίωση της πρόληψης, της διάγνωσης και της παροχής υγειονομικής περίθαλψης, ενισχύοντας την ανθεκτικότητα των συστημάτων υγείας σε αναπάντεχες κρίσεις. (Gov.2020)

- Κοινωνικός Παράγοντας: Ο κοινωνικός παράγοντας των δαπανών με στόχο την υποστήριξη του προσωπικού, των επιχειρήσεων, των νοικοκυριών και των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, αναλήφθηκαν μέτρα και πρωτοβουλίες. έχει ως στόχο την αποτροπή μιας επιπλέον κρίσης κοινωνικής φύσεως, η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει σε ραγδαία και ανεξέλεγκτη αύξηση του αριθμού των θανάτων. Μέσω αυτών των δαπανών, προβλέπεται η παροχή οικονομικής στήριξης και βοήθειας σε αυτούς τους τομείς, προκειμένου να ανακουφιστεί ο κοινωνικός αντίκτυπος της κρίσης. Η ενίσχυση του προσωπικού περιλαμβάνει επιπλέον πόρους για την υποστήριξη των επαγγελματιών στον τομέα της υγείας, ενώ οι επιχειρήσεις λαμβάνουν

οικονομική ενίσχυση για τη διατήρηση των θέσεων εργασίας και την αντιμετώπιση των οικονομικών προβλημάτων. (Gov.2020).

- Οικονομικός Παράγοντας: Ο οικονομικός παράγοντας επικεντρώνεται στα μέτρα στήριξης προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που έχουν πληγεί από την πανδημία, ειδικότερα τους τομείς εστίασης και τον τουριστικό κλάδο. Αυτά τα μέτρα στόχο έχουν την οικονομική ενίσχυση και τη διάσωση αυτών των επιχειρήσεων που έχουν υποστεί σημαντική μείωση των εσόδων τους λόγω των περιοριστικών μέτρων και της μείωσης του τουρισμού και της κατανάλωσης. Αυτή η στήριξη περιλαμβάνει χρηματοδοτική ενίσχυση, όπως επιδοτήσεις, δάνεια με προνομιακούς όρους και κατανομή επιδομάτων, καθώς και ελαφρύνσεις στον φορολογικό και ασφαλιστικό βάρους. Με αυτόν τον τρόπο, προσπαθείτε να διασφαλιστεί η επιβίωση αυτών των επιχειρήσεων και η διατήρηση θέσεων εργασίας, ενισχύοντας έτσι την οικονομική ανάκαμψη και την αποφυγή περαιτέρω κρίσης.(Gov.2020)

Τα μέτρα ύψους 24 δισεκατομμυρίων ευρώ που έχουν ληφθεί έχουν με σκοπό να ενισχυθεί η ελληνική οικονομία και να διατηρηθεί η κοινωνική συνοχή, αναλήφθηκαν μέτρα για να αντιμετωπιστούν οι αρνητικές επιπτώσεις του lockdown. Αυτά τα μέτρα αποβλέπουν στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων που προκαλούνται στη ψυχολογία των πολιτών και των εργαζομένων λόγω του φόβου, του πανικού και της αβεβαιότητας που προκύπτουν από τη φτώχεια και την αύξηση της ανεργίας. Μέσω αυτών των μέτρων, παρέχεται οικονομική ενίσχυση και στήριξη σε διάφορους τομείς της κοινωνίας, όπως παροχή κοινωνικών επιδομάτων, διασφάλιση θέσεων εργασίας και μέτρα υποστήριξης για επιχειρήσεις που έχουν πληγεί. Ο στόχος είναι να αντιμετωπιστούν οι συνέπειες της κρίσης και να διασφαλιστεί η οικονομική ευημερία και η κοινωνική σταθερότητα.

Σύμφωνα με την πρόσφατη έκθεση του Euro stat, η ύφεση στην Ευρωζώνη λόγω της πανδημίας COVID-19 ανήλθε για το έτος 2020 στο 6,8%. Ειδικότερα, οι χώρες που ανήκουν στην Ευρώπη αντιμετώπισαν οικονομική ύφεση λόγω των αυστηρών περιοριστικών μέτρων και του lockdown που επιβλήθηκε για τον έλεγχο της πανδημίας. Στην Ελλάδα, η ύφεση για το έτος 2020 εκτιμήθηκε στο 8,2% σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή. Από τον Απρίλιο έως τον Ιούνιο του 2020, δηλαδή το Β Τρίμηνο, η Ελλάδα αντιμετώπισε σημαντική συρρίκνωση του ΑΕΠ στο -15,2%, ωστόσο αυτή η μείωση ήταν σχετικά μικρή σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Η Ισπανία βρέθηκε σε βαθιά ύφεση με ποσοστική αναλογία 22,1%, ενώ η Ιταλία και η Γαλλία αντιμετώπισαν πτώση του ΑΕΠ κατά 17,2% και 19% αντίστοιχα.

Οι προβλέψεις για την ύφεση της ελληνικής οικονομίας, που εκτιμούσαν μια πτώση κατά 10,5%, καταρρίφθηκαν καθώς η οικονομία αντέδρασε και υπέστη μια μείωση του 8,2%. Αυτό σημαίνει ότι η οικονομία αντιμετώπισε μια μικρότερη πτώση κατά 2,3 ποσοστιαίες μονάδες από ό,τι αρχικά εκτιμήθηκε. Τα θετικά στοιχεία προήλθαν από τις εξαγωγές αγαθών και τις επενδύσεις, καθώς αυτές αυξήθηκαν κατά 13,6% και 4,9% αντίστοιχα για το έτος 2020.

Η ελληνική οικονομία βρέθηκε αντιμέτωπη με μια σοβαρή ύφεση κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2020, καθώς το πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) μειώθηκε κατά 15,2%. Αυτή η πτώση οφείλεται στη μείωση της κατανάλωσης και των εξαγωγών υπηρεσιών. Παρόλα αυτά, οι επενδύσεις εμφάνισαν μια μικρή μείωση, αποτελώντας έναν σημαντικό παράγοντα για την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας. Η μείωση της κατανάλωσης και των εξαγωγών υπηρεσιών έχει αντίκτυπο στο βιοτικό επίπεδο των νοικοκυριών, περιορίζοντας τις δυνατότητες και την ποιότητα ζωής τους.

Με βάση τον παρακάτω πίνακα, στην Ελληνική επικράτεια, η ιδιωτική κατανάλωση για το δεύτερο τρίμηνο του 2020 ανήλθε σε 28,8 δισεκατομμύρια , έναντι για το δεύτερο Τρίμηνο του έτους 2019 ανήλθε σε 32,6 δισεκατομμύρια. Αυτό υποδηλώνει μια μείωση της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά 3,8 δισεκατομμύρια μεταξύ των δύο ετών.

Πίνακας 1. Πραγματικό ΑΕΠ και σε εκατ. ευρώ (πάγιες τιμές 2010)

	2019: 1	2019: 2	2019:3	2019:4	2020:1	2020:2
ΑΕΠ	48.269,0	48.682,0	48.785,0	43.348,0	48.015,00	41.270
	0	0	0	0		
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ	9.977,00	10.606,0	9.909,00	9.939,00	10.112,00	10.261,0
Η		0				0
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ	32.696,0	32.576,0	32.647,0	32.756,0	32.0473,0	28.802,0
Η	0	0	0	0	0	0
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	5.564,00	5.690,00	5.384,00	5.687,00	5.209,00	5.106,00
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	16.533,0	16.921,0	17.609,0	16.929,0	16.928,00	11.492,0
	0	0	0	0		0
ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ	8.744,00	9.427,00	9.415,00	8.936,00	9.093,00	7.978,00
ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	7.613,00	7.762,00	8.228,00	7.784,00	7.596,00	3.928,00
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	17.477,0	17.376,0	17.460	16.599,0	17.276,00	14.386,0
	0	0		0		0
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ	14.226,0	14.161,0	14.014,0	13.148,0	14.058,00	11.989,0
	0	0	0	0		0
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	3.192,00	3.212,00	3.454,00	3.478,00	3.173,00	2.385,00

Eurostat, 2020

Η Ελλάδα θα αντιμετωπίσει σημαντικές δυσκολίες στην ανάκαμψή της λόγω της εξάρτησής της από τον τουρισμό, ο οποίος έχει υποστεί σοβαρή επίπτωση λόγω της πανδημίας. Επιπλέον, η πανδημική κρίση περιορίζει τις μεταναστευτικές ευκαιρίες και τις εποχικές απασχολήσεις στον τουριστικό τομέα. Παγκοσμίως, η οικονομία βρίσκεται σε βαθιά ύφεση, με προβλεπόμενη μείωση του παγκόσμιου ΑΕΠ κατά 4,5% για το έτος 2020. Ειδικότερα, το πραγματικό ΑΕΠ, όσο αφορά την Ευρωπαϊκή Ένωση μειώθηκε κατά 11,4% στο Β Τρίμηνο του 2020. Στην Ελλάδα, το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) κατέγραψε σημαντική πτώση κατά 9% έναντι με το 2019.

Οι προγνώσεις της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής για τη μείωση της ελληνικής οικονομίας αποδείχθηκαν εσφαλμένες, καθώς στην πρώτη εκτίμηση ανακοινώθηκε μείωση 8,2%. Αναλυτικά, οι τελικές καταναλωτικές δαπάνες του έτους 2020 μειώθηκαν σημαντικά κατά 5,5%. Επιπλέον, το έτος 2020 παρατηρήθηκε μια μείωση των εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών κατά 7,6%, ενώ οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών υπέστησαν σημαντική μείωση κατά 21,5%.

1.5. Οι επιπτώσεις του Covid- 19 στις Ελληνικές επιχειρήσεις

Η ελληνική οικονομία πριν από την έκρηξη της πανδημικής κρίσης του 2020 δείχνει ενθαρρυντικά σημάδια ανάκαμψης από την περίοδο της χρηματοοικονομικής κρίσης. Παρατηρούνταν ενδείξεις σταθερότητας σε κοινωνικό, πολιτικό και οικονομικό επίπεδο. Ωστόσο, η εμφάνιση της πανδημίας Covid-19 ανατρέπει δραστικά τα δεδομένα, έχοντας σημαντικές επιπτώσεις στην υγεία, την κοινωνική ζωή και τη συνολική οικονομία.

Ιδιαίτερα, οι συνέπειες της πανδημίας στην ελληνική οικονομία και ειδικότερα στις εισηγμένες επιχειρήσεις είναι σημαντικές, αφού αποτελούν σημαντικό κομμάτι της παραγωγικής διαδικασίας της χώρας. Η παρούσα κατάσταση δημιουργεί αβεβαιότητα και ανασφάλεια σχετικά με τον συνολικό αντίκτυπο της οικονομικής και πανδημικής κρίσης στην ανεργία, τους μισθούς, το βιοτικό επίπεδο των εργαζομένων και την έκταση των μορφών απασχόλησης. (Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ, 2021)

Πριν από την πανδημική κρίση του 2020, η οικονομική κατάσταση της Ελλάδας είχε σημειώσει σημαντική βελτίωση σε σχέση με την περίοδο πριν από τη χρηματοοικονομική κρίση του 2009. Τα προγράμματα προσαρμογής και δανεισμού είχαν ολοκληρωθεί με επιτυχία, με αποτέλεσμα η ελληνική οικονομία να βρίσκεται σε μια κατάσταση με θετικά δημοσιονομικά δεδομένα και αύξηση της εμπιστοσύνης τόσο στις εγχώριες όσο και στις διεθνείς αγορές.

Η ελληνική οικονομία, με την απαραίτητη υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατάφερε να δημιουργήσει επαρκές δημοσιονομικό περιθώριο, που σε συνδυασμό με αυτό, της

έδωσε τη δυνατότητα να παράσχει στήριξη στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και στους εργαζόμενους που πλήττονταν από τις επιπτώσεις της πανδημίας Covid-19. (World Economic Form, 2021)

Το 2019 παρατηρήθηκε μια σταθερή μείωση του ποσοστού ανεργίας στην Ελλάδα σε σύγκριση με την οικονομική κρίση του 2008. Ανερχόμενο στο 17,3%, το ποσοστό ανεργίας το 2019 αποτελούσε μια σημαντική βελτίωση έναντι του 27,5% που είχε επιτευχθεί κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης. Ωστόσο, παρά την αυξανόμενη απασχόληση, πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι η πανδημία προσθέτει αβεβαιότητα στον εργασιακό χώρο, εντείνοντας ένα περιβάλλον επισφάλειας και ανασφάλειας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την εμφάνιση έντονων κοινωνικών αναταραχών. Ιδιαίτερα στην Ελλάδα, η αγορά εργασίας απέχει πολύ από το να εξασφαλίσει ένα αξιοπρεπές και σταθερό επίπεδο διαβίωσης για τους εργαζομένους.

Το πληροφοριακό σύστημα ΕΡΓΑΝΗ του Υπουργείου Εργασίας αναφέρει ότι κατά τη διάρκεια του πρώτου lockdown στην Ελλάδα, από τον Μάρτιο έως τον Μάιο του 2020, σταμάτησε η αγορά εργασίας στον τομέα των προσλήψεων και απολύσεων. Ωστόσο, τον Μάιο του 2021 παρατηρήθηκε σημαντική αύξηση στις αναγγελίες πρόσληψης, με 156.730 νέες θέσεις εργασίας, σύμφωνα με τα δεδομένα του ΕΡΓΑΝΗ. Η ελληνική οικονομία υπέστη σοβαρό πλήγμα λόγω της πανδημίας της Covid-19 το 2020, αφού δεν ήταν προετοιμασμένη για μια τέτοια ανώτατη κατάσταση. Ωστόσο, τα πιο πρόσφατα στοιχεία του παρουσιάζουν θετικές ενδείξεις και υποδεικνύουν έναν ασταθή αλλά αισιόδοξο δρόμο προς την επιστροφή στην κανονικότητα. (Εργάνη, 2021)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ – ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ «ΕΛΛΑΔΑ 2.0»

2.1. Σχέδιο Ανάκαμψης για την Ευρώπη- Next Generation EU

Το Next Generation EU προσφέρει μια μοναδική ευκαιρία για την Ευρώπη, αποτελώντας περισσότερο από ένα απλό πρόγραμμα ανάκαμψης από τις αρνητικές συνέπειες της πανδημίας. Αντιπροσωπεύει μια σημαντική πρωτοβουλία για τη μεταμόρφωση της Ευρώπης προς μια πιο πράσινη, ψηφιακή και ανθεκτική κατεύθυνση. Οι πόροι που διατίθενται στο πλαίσιο του προγράμματος σχεδιάστηκαν με στόχο την προώθηση μιας δίκαιης κοινωνικοοικονομικής ανάκαμψης, διασφαλίζοντας ίσους όρους ανταγωνισμού για όλους στην ενιαία αγορά. Επιπλέον, υποστηρίζουν τις απαραίτητες επενδύσεις που θα καταστήσουν την Ευρώπη πιο δυνατή, οδηγώντας την προς μια ευημερία που θεμελιώνεται σε ένα πράσινο και ψηφιακό μετασχηματισμό. (European Commission Press release, 2020).

Η συγκεκριμένη πρωτοβουλία ανάκαμψης θα βασίζεται σε τρεις βασικές αρχές:

- Ενθάρρυνση των κρατών μελών μέσω αναδιαμόρφωσης και επενδύσεων
- Ανάπτυξη της οικονομίας μέσω Ιδιωτικών επενδύσεων
- Αντιμετώπιση των μαθημάτων που προκλήθηκαν από την υγειονομική κρίση

Η αναγέννηση της οικονομίας απαιτεί όχι αποκλειστικά την επαναφορά στην πρόκριση που είχε πριν από την κρίση, αλλά επίσης, μετέπειτα την αποκατάσταση από τα εμπόδια που προέκυψαν στο ενδιάμεσο διάστημα, είναι αναγκαίο να ληφθούν αποφασιστικά μέτρα που θα επενδύσουν στο μακροπρόθεσμο μέλλον της Ευρώπης.

Ο κύριος πυρήνας του Next Generation EU είναι το ταμείο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, το οποίο στοχεύει να συνδράμει την Ευρώπη να ανακάμψει από την τρέχουσα κατάσταση και να γίνει πιο δυνατή και ανθεκτική. Οι πόροι του ταμείου ανέρχονται σε πάνω από 720 δισεκατομμύρια ευρώ. Επιπλέον, για να διασφαλιστεί η ενότητα των περιοχών της Ευρώπης μετά την έναρξη της πανδημίας, η επιτροπή χορηγεί το πρόγραμμα Οικονομικής Ανάκαμψης και Βοήθειας για την Συνοχή και τις Ευρωπαϊκές Περιοχές (REACT-EU). Το REACT-EU διαθέτει πόρους από διάφορα ταμεία και στοχεύει στη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών και των κοινοτήτων της Ένωσης. Επιπλέον, ορισμένες επιπλέον κονδύλια θα εκχωρηθούν σε προγράμματα όπως το Horizon 2020, το Invest EU και άλλα. Ο συνολικός προϋπολογισμός του Next Generation EU ανέρχεται στα 806.9 δισεκατομμύρια

ευρώ. (European Commission Pres Release, 2020).

2.2. Επενδυτικές Προτεραιότητες του Σχεδίου

Το εθνικό σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, αποτελεί μια σημαντική πρωτοβουλία για την ανάπτυξη και την αναδιάρθρωση της ελληνικής οικονομίας, ύστερα από την πανδημία covid- 19. Στο πλαίσιο αυτό, οι επενδυτικές προτεραιότητες που προσδιορίζονται στο εθνικό σχέδιο περιλαμβάνουν τα εξής:(Υπουργείο Οικονομικών, 2021)

1. Ψηφιακή Μετάβαση: Η Ψηφιακή μετάβαση αποτελεί μια κύρια προτεραιότητα για το εθνικό σχέδιο «Ελλάδα 2.0». Η επένδυση σε υποδομές ψηφιακής τεχνολογίας και σε νέες τεχνολογίες, όπως η τεχνητή νοημοσύνη, το internet of things και το blockchain, θα βελτιώσει την απόδοση της οικονομίας και θα δημιουργήσει νέες ευκαιρίες εργασίας.(Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021)
2. Πράσινη Μετάβαση: Η Πράσινη μετάβαση είναι άλλη μια σημαντική προτεραιότητα για το εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Η επένδυση σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, στην ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και στην βιώσιμη ανάπτυξη, αποτελούν προτεραιότητα του σχεδίου.(Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021)
3. Κοινωνική Δικαιοσύνη και Εκπαίδευση: Η Εκπαίδευση σε κοινωνική δικαιοσύνη είναι ακόμη μια σημαντική προτεραιότητα. Η βελτίωση του συστήματος εκπαίδευσης και η εξάλειψη των κοινωνικών ανισοτήτων θα δημιουργήσουν ένα πιο ισότιμο και βιώσιμο κοινωνικό περιβάλλον.(Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021)
4. Υγεία και Ευημερία: Η επένδυση στην υγεία και την ευημερία των πολιτών είναι επίσης μια προτεραιότητα του σχεδίου. Η βελτίωση του συστήματος υγείας και η επένδυση σε προληπτική υγειονομική περίθαλψη, θα βελτιώσει την υγεία των πολιτών και θα δημιουργήσει περισσότερες ευκαιρίες για την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών στον τομέα της υγείας.(Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021)
5. Υποδομές: Η βελτίωση των υποδομών, είναι άλλη μια προτεραιότητα για το εθνικό σχέδιο. Η επένδυση σε υποδομές, όπως οι δρόμοι, οι γέφυρες, τα αεροδρόμια, οι λίμνες και οι σιδηροδρομικές γραμμές, θα δημιουργήσει θέσεις εργασίας και θα βελτιώσει την αποδοτικότητα του συστήματος μεταφορών, της ενέργειας και της τηλεπικοινωνίας.(Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021)

2.3. Πράσινη Μετάβαση

Ο πυλώνας της πράσινης μετάβασης, επικεντρώνεται σε διάφορα θέματα, τα οποία αφορούν την περιβαλλοντική αειφόρα και τη βιωσιμότητα. Στο πλαίσιο αυτό, το 37,5% του συνολικού κόστους του σχεδίου, έχει καταναλωθεί σε δράσεις που αφορούν το κλίμα. Πιο συγκεκριμένα, ο πυλώνας αυτός δίνει έμφαση στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων, στην προώθηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ηλεκτροκίνησης και στην εξάλειψη των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής, καθώς και την προστασία του περιβάλλοντος. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή. 2021)

Η Ελλάδα, έχει ως προτεραιότητα τη μετάβαση σε ένα νέο μοντέλο ενέργειας, όπου θα εκπέμπει λιγότερο διοξείδιο του άνθρακα. Οι φιλόδοξοι στόχοι για το κλίμα και την ενέργεια περιλαμβάνουν την προσπάθεια να μειωθούν οι εκπομπές αερίων που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου. Αυτό επιδιώκεται μέσω διαφόρων μέτρων και πρωτοβουλιών που αποσκοπούν στην προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπως η ηλιακή και η αιολική ενέργεια, και στη μείωση της εξάρτησης από τις συμβατικές πηγές ενέργειας. Επιπλέον, ο στόχος είναι να βελτιωθεί η ενεργειακή απόδοση μέσω της χρήσης πιο αποδοτικών τεχνολογιών και πρακτικών, με σκοπό τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και τη βελτίωση της αειφόρας. Οι προσπάθειες αυτές αποτελούν σημαντικά βήματα προς μια πιο βιώσιμη και οικολογικά φιλική ενεργειακή παραγωγή και κατανάλωση.

Στόχος του νομοσχεδίου, είναι να βοηθήσει στην υλοποίηση των σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα, μέσω μιας σειράς από κεφαλαιοποιήσεις και αναδιοργανώσεις. Οι αλλαγές αυτές, θα βελτιώσουν την αποδοτική χρήση απόδοσης, θα επιτρέψουν την συγκέντρωση ενέργειας και θα αυξήσουν την αποδοτικότητα του δικτύου, ώστε να μπορέσουν να χρησιμοποιηθούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Επιπλέον, έμφαση θα δοθεί, στην ενίσχυση των ηλεκτρικών συνδέσεων με τα απομονωμένα νησιά, όπως η διασύνδεση των Κυκλάδων, με στόχο τη μείωση του κόστους ενέργειας σε όλη τη χώρα, την αποφυγή της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Πετρέλαιο και τη δημιουργία ευκαιριών για την πρόοδο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στα νησιά. Ακόμη, το νομοσχέδιο θα εισαγάγει αλλαγές που θα διασφαλίσουν την οικονομική σταθερότητα και η μακροπρόθεσμη αειφόρα του εθνικού οικονομικού συστήματος είναι ζωτικής σημασίας για την ασφάλεια και τη δυνατότητα επιβίωσης της χώρας μας σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα. ανανεώσιμων πηγών και συμψηφισμένης παραγωγής. Τέλος, το νομοσχέδιο προάγει τον εθνικό στόχο της Ελληνικής επικράτειας να καταργήσει πλήρως τη χρήση του Λιγνίτη έως το 2028 και να μειώσει σταδιακά τη χρήση ορυκτών καυσίμων για την παραγωγή ενέργειας. Παράλληλα, προτείνει την εφαρμογή ολοκληρωμένων μέτρων στήριξης, περιλαμβανομένων κοινωνικό οικονομικών και περιβαλλοντικών μέτρων αποκατάστασης, που

θα βοηθήσουν στην ανάπλαση των περιοχών που θα πληγούν από αυτήν τη μετάβαση, εξασφαλίζοντας μια δίκαιη μετάβαση για όλους.(Ευρωπαϊκή Επιτροπή.2021)

Η πρόκληση που αντιμετωπίζει η Ελληνική επικράτεια είναι η μετάβασή της σε ένα πιο βιώσιμο και περιβαλλοντικά φιλικό σύστημα μεταφορών. Ο στόχος είναι να υιοθετηθούν καθαρότερα, έξυπνα και οικονομικότερα μέσα μεταφοράς και να γίνουν μεταρρυθμίσεις για την εγκατάσταση και λειτουργία σταθμών φόρτισης για ηλεκτρικά οχήματα. Ο στόχος είναι να επιτευχθεί το 30% του συνόλου των οχημάτων στην ελληνική αγορά να είναι ηλεκτρικά έως το 2030. Το σχέδιο περιλαμβάνει την εγκατάσταση πάνω από 8.000 σταθμών φόρτισης σε βασικές αστικές και προαστιακές περιοχές, την ηλεκτροκίνηση των δημόσιων μέσων μαζικής μεταφοράς και την παροχή κινήτρων για τη χρήση ηλεκτρικών οχημάτων με μπαταρία ως ταξί.

Τέλος, ο σχεδιασμός περιλαμβάνει την υποστήριξη της ανάπτυξης βιομηχανικών μονάδων για την παραγωγή και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα. Συμπληρωματικά, η χρήση ηλεκτρικών οχημάτων, συμβάλει σημαντικά στη μείωση των εκπομπών αερίων που επιδεινώνουν το φαινόμενο του θερμοκηπίου. Επιπλέον, αυτή η τεχνολογία ενθαρρύνει τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και εναρμονίζεται με τους στόχους του κανονισμού ταξινόμησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι συμπεριλαμβάνουν τη μείωση της κλιματικής αλλαγής, την ενθάρρυνση της κυκλικής οικονομίας και την πρόληψη της ρύπανσης. Επιπρόσθετα, οι προσπάθειες προώθησης της ηλεκτρικής κινητικότητας, προάγουν την εφαρμογή νέων τεχνολογιών και υποστηρίζουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό.(Ευρωπαϊκή Επιτροπή.2021)

Συνοψίζοντας όλα τα παραπάνω, βασικός στόχος των προτεινόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, είναι να συμβάλλουν στην προσαρμογή στις αρχές της κυκλικής οικονομίας, της προστασίας του περιβάλλοντος και της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής είναι απαραίτητη. Για τον λόγο αυτό, υπάρχουν τρεις ενέργειες, οι οποίες βοηθούν στην επίτευξη των έξι στόχων του κανονισμού ταξινόμησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αναλυτικότερα, η πρώτη ομάδα αναλαμβάνει δράσεις για τη διαχείριση των αποβλήτων, χρησιμοποιώντας αρχές όπως η ιεραρχία των αποβλήτων, η κυκλική οικονομία και η προστασία των υδάτινων πόρων. Αυτό περιλαμβάνει μέτρα, όπως η εξοικονόμηση νερού, η εγκατάσταση ψηφιακών μετρητών, γίνεται κατασκευή υποδομών που αποσκοπούν στην αποτελεσματική διαχείριση των υδάτινων πόρων και στην επεξεργασία των λυμάτων, ενώ εισάγονται μεταρρυθμίσεις που προωθούν τη βιώσιμη χρήση αυτών των πόρων. Το δεύτερο μέρος των προσπαθειών επικεντρώνεται στην προστασία του περιβάλλοντος με πρωτοβουλίες, όπως η αναδάσωση και η διατήρηση της βιοποικιλότητας, ενώ ταυτόχρονα, περιλαμβάνει την αποκατάσταση υποβαθμισμένων δασικών εκτάσεων και συνεισφέρει στο Εθνικό σχέδιο αναδάσωσης. Η τελευταία ομάδα, εστιάζει στη βελτίωση και ανάπτυξη του τομέα πολιτικής προστασίας της Ελληνικής επικράτειας, με απώτερο σκοπό την αντιμετώπιση των προκλήσεων που προκαλεί η κλιματική αλλαγή. Η Ελλάδα, υφίσταται συνεχώς καταστροφές και ακραία φαινόμενα, που σχετίζονται με το κλίμα, οπότε η ομάδα επιδιώκει να

ενισχύσει τις δυνατότητες της χώρας στον συγκεκριμένο τομέα. Ειδικότερα, ο συνδυασμός των μέτρων και των αλλαγών που εφαρμόζεται, έχει ως αποτέλεσμα την προώθηση της ευημερίας και της ανθεκτικότητας της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας. Αναμένεται ότι θα δημιουργηθεί ένας μεγάλος αριθμός νέων θέσεων εργασίας. Τα μέτρα αυτά επίσης προωθούν την ενότητα του εδάφους, καθώς η πλειονότητα των έργων και των προγραμμάτων, θα υλοποιηθεί σε περιφέρειες και δημοτικές κοινότητες σε όλη την Ελλάδα. Εν κατακλείδι, οι παραπάνω τέσσερις άξονες δράσης, επωφελούνται από τις χαμηλότερες τιμές φόρου, που προσφέρονται για επιχειρηματικά κεφάλαια στην καθαρή ενέργεια και στη βιωσιμότητα.(Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021)

2.4. Ψηφιακός Μετασχηματισμός

Το πρόγραμμα ανάκαμψης και ανθεκτικότητας έχει ως απώτερο στόχο να προωθήσει την ψηφιακή μεταμόρφωση της Ελλάδας, με το 23,26% του προϋπολογισμού να επενδύεται σε ψηφιακές προτεραιότητες. Αυτό αρμόζει ολοκληρωτικά στις αρχές του ψηφιακού μετασχηματισμού και τους στόχους που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Ψηφιακή Στρατηγική, η οποία καθορίζει τρεις βασικές κατευθύνσεις:

- a. Η βίβλος του ψηφιακού μετασχηματισμού, αναφέρεται σε μια τεχνολογία που βοηθά τους ανθρώπους κι έχει ως στόχο να βελτιώσει τη λειτουργία των δημόσιων υπηρεσιών για τις επιχειρήσεις και το κοινό. Η τεχνολογία αυτή, επίσης δίνει έμφαση στην ευρεία διασυνδεσιμότητα, που δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας και ανάπτυξη, προωθώντας τις καλύτερες κινητές και σταθερές ευζωνικές συνδέσεις και τραχεία πρόσβαση στο διαδίκτυο για πόλεις και αγροτικές περιοχές. Τέλος, η τεχνολογία αυτή, προάγει την ψηφιακή ανταγωνιστικότητα μέσω της δημιουργίας κατάλληλων συνθηκών για ιδιωτικές επενδύσεις, καθώς και μέσω της ανάπτυξης εθνικών στρατηγικών για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, την τεχνητή νοημοσύνη και την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών, των ηλικιωμένων και των ευάλωτων ομάδων στην ψηφιακή εποχή.(Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021)
- b. Η βίβλος ψηφιακού μετασχηματισμού, προωθεί μια οικονομία που είναι δίκαιη και ανταγωνιστική, ενεργοποιώντας βασικούς ψηφιακούς καταλύτες, όπως οι ψηφιακές δεξιότητες, οι ψηφιακές υποδομές και οι ψηφιακές υπηρεσίες για την ψηφιακή ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας. Μέσω της ενίσχυσης του ψηφιακού μετασχηματισμού, στοχεύει στη δημιουργία ευκαιριών για όλους τους πολίτες και στην ανάπτυξη της οικονομίας, μέσω της εξοικονόμησης χρόνου και χρημάτων, με τη χρήση των ψηφιακών υπηρεσιών.(Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021)
- c. Η πολιτική των "ανοικτών δεδομένων" στο δημόσιο τομέα που περιγράφεται στη βίβλο ψηφιακού μετασχηματισμού, προωθεί μια κοινωνία που είναι ανοιχτή, δημοκρατική και βιώσιμη. Αυτό

επιτυγχάνεται μέσω της αύξησης της διαθεσιμότητας "ανοικτών δεδομένων" και της διευκόλυνσης της χρήσης τους, με την πλήρη τήρηση των κανόνων για την διασφάλιση της ασφάλειας των πληροφοριών. Επιπλέον, η Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική περιλαμβάνει ενέργειες για την προώθηση της διαφάνειας και της ανοιχτής διακυβέρνησης. Επιπλέον, συμμορφώνεται με τις αρχές που περιλαμβάνονται στην "Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία", ειδικά με την ενσωμάτωση των βασικών τεχνολογικών υποδομών στον τομέα της δημόσιας διοίκησης σε ένα κεντρικό υπολογιστικό νέφος του κράτους (g- cloud). Οι βασικές προκλήσεις που έχουν επισημανθεί, οι κυρίαρχοι στόχοι που έχουν τεθεί, καθώς και οι απαραίτητες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις για την επίτευξή τους, έχουν ομαδοποιηθεί κυρίως σε τρεις άξονες που αποσκοπούν στη βελτίωση της "ψηφιακής απόδοσης", όπως αυτή αξιολογείται μέσω των διαφορετικών διαστάσεων του Δείκτη Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή.2021)

Ο άξονας, ο οποίος αναφέρεται στην συνδεσιμότητα για τους πολίτες, τις εταιρείες και τη πολιτεία, έχει ως στόχο να βοηθήσει τη χώρα να βελτιώσει τις συνδέσεις γρήγορης ταχύτητας και να επιτυγχάνει τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα της για τις συνδέσεις gigabit, προκειμένου να αυξήσει την ψηφιακή ανταγωνιστική ικανότητα. Οι τεχνολογίες των οπτικών ινών, του δικτύου 5G και της διαστημικής πλοήγησης και επικοινωνίας παίζουν ένα σημαντικό ρόλο στη διευκόλυνση της εγκατάστασης υποδομών, στην ανάπτυξη γρήγορων δικτύων 5G και στην εκμετάλλευση διαστημικών τεχνολογιών και εφαρμογών, όπως ο σχηματισμός μικροδορυφόρων. Με αυτόν τον τρόπο θα δημιουργηθούν νέες επενδυτικές ευκαιρίες για τον κλάδο της βιομηχανίας και θα αυξηθεί η αποτελεσματική λειτουργία και παραγωγή για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Επιπρόσθετα, οι αλλαγές που επιβάλλονται, θέτουν τις βάσεις που απαιτούνται για να διευκολυνθεί η μετάβαση σε γρήγορες συνδέσεις internet και την υιοθέτηση της τεχνολογίας 5G. Η υλοποίηση αυτών των αλλαγών, θα αποδώσει σημαντικά οφέλη σε όλους τους τομείς της κοινωνίας και της οικονομίας, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης των εργασιακών ευκαιριών, της προσφοράς ελκυστικών επενδυτικών ευκαιριών για τις βιομηχανίες, και της αύξησης της παραγωγικότητας και αποδοτικότητας, τόσο για τις επιχειρήσεις, όσο και για τους πολίτες. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός του κράτους, αναφέρεται στον σκοπό να βελτιωθεί η λειτουργία του με σκοπό την αξιοποίηση της τεχνολογίας για την ενισχυμένη αποτελεσματικότητα των επιχειρησιακών διαδικασιών. Η απώτερη προσδοκία είναι η παροχή προηγμένων υπηρεσιών προς την κοινότητα και τον επιχειρηματικό κόσμο. Η επιτάχυνση της προσπάθειας για την αύξηση της τεχνολογικής αποδοτικότητας της χώρας θα συμβάλει στην επίτευξη αυτού του στόχου. Η κυβέρνηση σχεδιάζει να κάνει μεταρρυθμίσεις και να επενδύσει στην τεχνολογία για τη βελτίωση των υπηρεσιών του Δημόσιου Τομέα, την ενδυνάμωση ψηφιακών παροχών, την ενίσχυση της ψηφιακής προσφοράς τους και τη βελτίωση των επιχειρησιακών διαδικασιών, μέσω της ενσωμάτωσης πληροφοριακών συστημάτων. Στόχος είναι η εφαρμογή σύγχρονων τεχνολογιών, όπως το cloud computing και οι big data, για την αντιμετώπιση μεγάλων ποσοτήτων δεδομένων. Μέσω της πλήρους εφαρμογής του προγράμματος στον δημόσιο τομέα, περιλαμβανομένων των

Κεντρικών, Περιφερειακών και Τοπικών αρχών, θα απορρυθμίσουμε τα υφιστάμενα εμπόδια στην ψηφιακή πρόοδο και θα διευκολύνουμε την ευρεία χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών. Μέσω αυτής της προσέγγισης, θα βελτιώσουμε όχι μόνο τις "Ψηφιακές Δημόσιες Υπηρεσίες", αλλά θα ενισχύσουμε επίσης την θέση της Ελλάδας στον δείκτη DESI, που αφορά την ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας. Επιπλέον, τα έργα αυτά θα συμβάλλουν στην προώθηση της διαφάνειας και της λογοδοσίας της Κυβέρνησης, την κοινωνική συμμετοχή και την ενίσχυση των συνεργασιών, προωθώντας μια διακυβερνητική προσέγγιση που βασίζεται στα δεδομένα στον δημόσιο τομέα και διασφαλίζοντας τη συνεκτική εφαρμογή

Ο στόχος του ψηφιακού μετασχηματισμού των επιχειρήσεων, είναι να ενισχύσει την αποδοχή και εφαρμογή ψηφιακών τεχνολογιών από τις επιχειρήσεις και να μειώσει το ψηφιακή ανισότητα ανάμεσα στις Ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τις αντίστοιχες επιχειρήσεις της Ευρώπης. Οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις σε αυτό τον τομέα, θα αντιμετωπίσουν τις κύριες προκλήσεις της ψηφιακής ένταξης, συμπεριλαμβανομένης της έλλειψης ευαισθητοποίησης για τα οφέλη της ψηφιοποιήσεως και της γνώσης σχετικά με την υιοθέτηση ψηφιακών τεχνολογιών. Οι πρωτοβουλίες έχουν σκοπό να διευκολύνουν τη δημιουργία ενός κατάλληλου ψηφιακού οικοσυστήματος για τις επιχειρήσεις. Επιπλέον, θα υποστηρίξουν τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην απόκτηση ψηφιακών υπηρεσιών, βιομηχανικών δεδομένων, χώρων δεδομένων και ταμειακών μηχανών νέας τεχνολογίας. Επιπλέον, αυτές οι δράσεις αλληλεπιδρούν με φορολογικές ελαφρύνσεις για επενδύσεις που στοχεύουν στην μετάβαση των επιχειρήσεων στην ψηφιακή εποχή.(Ευρωπαϊκή Επιτροπή.2021)

Το Next Generation EU, στηρίζει επίσης την ενίσχυση των κλάδων της Ελληνικής οικονομίας, στους οποίους έχει προτερήματα σε σχέση με τους ανταγωνιστές της και που πλήττονταν αναλογικά περισσότερο από την Πανδημία. Οι πρωτοβουλίες που προωθούν την ανταγωνιστικότητα και τη διεθνή προσανατολισμό των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε αυτούς τους κλάδους, απαρτίζουν τον άξονα του εκσυγχρονισμού και της βελτίωσης της ανθεκτικότητας των κύριων κλάδων.(Ευρωπαϊκή Επιτροπή.2021)

Όσο αφορά τον τομέα του τουρισμού, το νομοσχέδιο προβλέπει μια σειρά από αναβαθμίσεις και ανανεώσεις των δυνατοτήτων των υπαλλήλων και επενδύσεις που αποσκοπούν στην προβολή διαφορετικών ειδών τουρισμού και στη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος. Επιπρόσθετα, για τον πολιτισμό, προβλέπονται μέτρα για τον εκσυγχρονισμό και την υποστήριξη των κλάδων της δημιουργικότητας και του πολιτισμού, τη διατήρηση του πολιτιστικού πλούτου, ο οποίος επηρεάζεται από τις κλιματικές συνέπειες και την ανάπτυξη υποδομών για πορείες με φυσικό και πολιτιστικό ενδιαφέρον. Σχετικά με τον κατασκευαστικό τομέα, οι επενδύσεις που προβλέπονται αφορούν την μετάσταση στη Βιομηχανία, ενώ για την Υδατοκαλλιέργεια και τη Γεωργία, προβλέπεται για την προσπάθεια για την αναβάθμιση των ταμείων, καθώς και ενίσχυση των εξαγωγών.

Η Επιτροπή δίνει ιδιαίτερη έμφαση στο σχέδιο αναβίωσης από την κρίση, με τις δύο κορυφαίες συνιστώσες του πακέτου να επικεντρώνονται στην προγραμματισμένη μετάβαση προς μια πιο Πράσινη και κλιματικός ανεξάρτητη Ευρώπη, καθώς και σε μια πιο ψηφιακή Ευρώπη. Το 57% των διαθέσιμων πόρων έχει προσδιοριστεί να επενδυθεί σε αυτούς τους δύο πυλώνες (τουλάχιστον το 37% για το περιβάλλον και το 20% για τον ψηφιακό μετασχηματισμό). Αυτές οι επενδύσεις περιλαμβάνουν την υποστήριξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, των ηλεκτροκίνητων μεταφορών και την ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων, που είναι κρίσιμοι τομείς για τα θριαμβευτικά αποτελέσματα του προγράμματος (European Commission, 2021c).

Πέρα από τις προηγούμενες επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις που προωθεί η Επιτροπή μέσω του πλάνου ανακούφισης, φαίνεται προφανές ότι η προτεραιότητα είναι η αντιμετώπιση των κοινωνικών επιπτώσεων της πανδημίας, επικεντρώνοντας την προσοχή στις νεογέννητες γενιές. Ο στόχος είναι να δημιουργηθούν επενδύσεις που θα προωθήσουν αειφόρο και αμερόληπτη ανάπτυξη, υποστηρίζοντας την κοινωνική οικονομία και την επιχειρηματικότητα, προστατεύοντας τους εργαζόμενους και τις επιχειρήσεις, μειώνοντας την ανεργία, εξαλείφοντας τη φτώχεια και μειώνοντας τις κοινωνικές ανισότητες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τόσο σε ατομικό επίπεδο όσο και μεταξύ των κρατών μελών. Οι νέοι και οι παιδικές ηλικίες είναι κεντρικοί στην ατζέντα των μεταρρυθμίσεων, με έμφαση στην απόκτηση και τη συνεχή αναβάθμιση των δεξιοτήτων τους, προσδίδοντας μεγάλη σημασία στη διασφάλιση ίσων ευκαιριών για όλους. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021)

2.5. Κοινωνική Δικαιοσύνη και Εκπαίδευση

Η αύξηση της μακροχρόνιας απασχόλησης και παραγωγικότητας θα επιτευχθεί μέσω της ενίσχυσης των ψηφιακών δυνατοτήτων της εκπαίδευσης και τον εκσυγχρονισμό της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η προσπάθεια αυτή περιλαμβάνει μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης, με στόχο την ενσωμάτωση των νέων δεξιοτήτων στα προγράμματα σπουδών και την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ εκπαίδευσης, έρευνας και επιχειρήσεων. Σκοπός είναι η ισχυρότερη διασύνδεση μεταξύ της εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας. Επιπρόσθετα, το σχέδιο προβλέπει επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα, προκειμένου να δημιουργηθεί ένα πρότυπο ψηφιακής κατάρτισης χωρίς περιορισμούς. Αυτό συμπεριλαμβάνει την ψηφιοποίηση του εκπαιδευτικού υλικού, την ενσωμάτωση σύγχρονων ψηφιακών εργαλείων στα σχολεία, την οικονομική ενίσχυση των μαθητών για την απόκτηση εξοπλισμού και την κατάρτιση των εκπαιδευτικών σε ψηφιακές δεξιότητες. Αυτή η συλλογή αλλαγών και επενδύσεων αποτελεί μέρος ενός στρατηγικού πλάνου για τον εκσυγχρονισμό των προγραμμάτων μαθημάτων, τη

βελτιστοποίηση των υπηρεσιών και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της εκπαίδευσης. Επιπλέον, προβλέπεται αναδιοργάνωση στην επαγγελματική κατάρτιση, με σκοπό την αναβάθμιση και ευθυγράμμιση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων με τις ανάγκες του αγοραστικού περιβάλλοντος, κυρίως σε ψηφιακές, περιβαλλοντικές ή γαλάζιες δεξιότητες. Παράλληλα, προβλέπεται αναβάθμιση και προμήθεια εργαστηριακής εξοπλιστικής για τις μονάδες επαγγελματικής κατάρτισης και μαθητείας του ΟΑΕΔ, καθώς και η ενίσχυση του συστήματος μαθητείας και η δημιουργία αξιολογικών μηχανισμών για την παρακολούθηση των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων. Όσον αφορά την ανώτατη εκπαίδευση, περιλαμβάνει παρεμβάσεις που αποβλέπουν στην προώθηση της συνεργασίας μεταξύ ελληνικών πανεπιστημίων και πανεπιστημίων στο εξωτερικό, την ενίσχυση της σχέσης μεταξύ της ανώτατης εκπαίδευσης και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Οι προβλεπόμενες αλλαγές και επενδύσεις αναμένεται να βελτιώσουν τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα και να ενισχύσουν την εξωστρέφεια των ελληνικών πανεπιστημίων και τις ευκαιρίες απασχόλησης για τους αποφοίτους τους. Επιπλέον, σχεδιάζεται η εισαγωγή ενός ολοκληρωμένου και συνεκτικού προγράμματος σπουδών για προσχολικές μονάδες, το οποίο θα αποσκοπεί στην ανάπτυξη των παιδιών μέσω μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης και στην έγκαιρη παρέμβαση σε δυσκολίες μάθησης και ανάπτυξης. Ο γενικός στόχος είναι η βελτίωση των προληπτικών παρεμβάσεων για τέτοιες καταστάσεις και η υποστήριξη των παιδιών να αξιοποιήσουν πλήρως τις ικανότητές τους, με τη μείωση του οικονομικού, ψυχολογικού και κοινωνικού φόρτου που συνεπάγονται οι δυσκολίες αυτές. Αυτή η αναμόρφωση συνδέεται επίσης με την πρόιμη παρέμβαση για παιδιά με αναπτυξιακές διαταραχές, με στόχο την καθιέρωση αποτελεσματικών πρωτοκόλλων υποστήριξης για την ψυχο-συναισθηματική ανάπτυξη και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της κοινωνικής ένταξης αυτών των παιδιών. Ακόμη ένας στόχος του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, είναι η αποκέντρωση των παιδιών και νέων με δύο τρόπους:

- a. Μέσω ενός ενισχυμένου και επίκαιρου προγράμματος μετακίνησης νεαρών σε υποστηριζόμενες αυτόνομες δομές διαβίωσης και η περαιτέρω υποστήριξή τους με προγράμματα εκπαίδευσης για την ομαλή μετάβασή τους στον κόσμο της απασχόλησης και την κοινωνία κατά την ενηλικίωσή τους (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021).
- b. Μέσω της αναμόρφωσης της επαγγελματικής φροντίδας, που βελτιώνει αποτελεσματικά την τοποθέτηση ατόμων με αναπηρίες σε οικογενειακά περιβάλλοντα. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021).

Το Εθνικό νομοσχέδιο θέτει προοπτικές και σημεία αναφοράς για κάθε επένδυση και αλλαγή στο σύστημα. Στην Ελληνική επικράτεια, ορίστηκαν οχτώ "Εμβληματικές Επενδύσεις" βάσει κριτηρίων όπως το χρηματοδοτικό ποσό από το ταμείο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και η ωρίμανση τους. Επίσης, ορίστηκαν 10 "Κύριες Μεταρρυθμίσεις" βάσει της συνολικής επίδρασής τους και της υλοποίησής τους. (European Commission, 2021. Υπουργείο Οικονομικών, 2021d).

Το Ελληνικό νομοσχέδιο κατορθώνει να επιτύχει σημαντικό επίπεδο συνέπειας μεταξύ στις διάφορες του συνιστώσες, με τις δράσεις των τεσσάρων πυλώνων να συμπληρώνονται και να ενισχύονται μεταξύ τους. Το εθνικό πλάνο ανθεκτικότητας και ανάκαμψης παρουσιάζει σημαντική συνοχή κατά την υλοποίησή του, με την πράσινη μετάβαση και τον ψηφιακό μετασχηματισμό να συνδέονται στενά. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός αποτελεί ουσιαστικό παράγοντα για τη μετάβαση σε μια πράσινη κυκλική οικονομία, ενώ οι περιβαλλοντικοί παράγοντες αποτελούν κρίσιμο στοιχείο για την επιτυχία του ψηφιακού μετασχηματισμού. Επιπλέον, για αυτές τις δύο μεταβάσεις, απαιτείται μια στρατηγική που προωθεί την αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων και της αποτελεσματικότητας, η οποία υποστηρίζεται από τον τρίτο πυλώνα. Παράλληλα, απαιτούνται αλλαγές στην κοινωνικοπολιτική πολιτική, το φορολογικό πλαίσιο, το νομικό σύστημα και η δημιουργία ποιοτικών θέσεων απασχόλησης στον τελευταίο πυλώνα του πλάνου. Η ενσωμάτωση αυτών των μέτρων θα συνδράμει στην υποστήριξη της οικονομικής ανάπτυξης και της διαρκούς ανάκαμψης της Ελλάδας. Με την ολοκλήρωση του εθνικού σχεδίου, προσδοκάτε η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου και βιώσιμου πλαισίου που θα προάγει την ανταγωνιστικότητα, την καινοτομία και την αντοχή του ελληνικού οικονομικού συστήματος σε διεθνές επίπεδο. Οι προσπάθειες αυτές είναι συνεπώς καθοριστικές για την ανάπτυξη και την αειφόρο ανάπτυξη της χώρας.

Για να παρακολουθηθεί η επιτυχής εκτέλεση του εθνικού σχεδίου και για να υποβληθούν οι απαιτούμενες αναφορές στα πρωτεύον τμήματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπάρχουν τέσσερις βασικοί πυλώνες. Πρώτων, η υπηρεσία που συντονίζει τον μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, που λειτουργεί κάτω από την επίβλεψη του Υπουργείου Οικονομικών, αναλαμβάνει τον συντονισμό του εθνικού σχεδίου και έχει ρόλο επικεφαλής φορέας, διασφαλίζοντας τη συνεργασία μεταξύ των ελληνικών αρχών και της Επιτροπής. Έπειτα, κάθε μέτρο υπάγεται στην αρμοδιότητα ενός σχετικού υπουργείου, το οποίο καθορίζει και τους οργανισμούς εκτέλεσης που είναι άτομα που φέρουν την ευθύνη για την εκπλήρωση των στόχων και των σημείων αναφοράς. Τέλος, η επίβλεψη της επίτευξης αυτών των στόχων ανατίθεται σε ανεξάρτητο εξωτερικό ελεγκτή, ο οποίος είναι εγγεγραμμένος στο αρχείο της επιτροπής λογιστικής τυποποίησης και ελέγχων. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021)

2.6. Προκλήσεις και Κίνδυνοι που αντιμετωπίζει η Ελλάδα με την υλοποίηση των επενδύσεων

Αξίζει να σημειωθεί, πως αναφορικά με την υλοποίηση των επενδύσεων η Ελλάδα αντιμετωπίζει ορισμένες προκλήσεις:

Αρχικά, η Ελλάδα αντιμετωπίζει τις άμεσες οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19. Τα προσωρινά στοιχεία που δημοσιεύτηκαν από την ΕΛΣΤΑΤ δείχνουν ότι η οικονομία της Ελλάδας μειώθηκε κατά 8,2% το 2020 και ότι ο ρυθμός μείωσης της ανεργίας σταθεροποιήθηκε στο 16% με την επίδραση των μέτρων ενίσχυσης της απασχόλησης που ελήφθησαν από το κράτος καθ' όλη τη διάρκεια της πανδημίας. Επιπλέον, η Ελληνική επικράτεια υστερεί σε πραγματικούς οικονομικούς όρους από τον μέσο όρο της ΕΕ για πάνω από μια δεκαετία, με το χάσμα να αυξάνεται εν καιρώ της τρέχουσας περιόδου. Το πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) της ελληνικής κυβέρνησης το 2007 παρουσιάζει μειονεκτήματα σε σχέση με τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) κατά 11,8% και 23,4% αντίστοιχα, ενώ το 2019 οι αποκλίσεις αυξάνονται σε 36,6% και 43,2% αντίστοιχα. Επιπλέον, ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης του πραγματικού ΑΕΠ στην Ελλάδα από το 1981 έως το 2019 ανέρχεται σε 0,9%, ενώ ο κατά κεφαλήν πραγματικός ΑΕΠ αυξάνεται κατά μέσο όρο περίπου 0,6% ετησίως. (Next Generation GT- Ελλάδα 2.0, Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, 2021)

Το Πρόγραμμα Αποκατάστασης και Ευελιξίας θα παρέχει οικονομική ώθηση για την σταθεροποίηση της οικονομίας μέσω της χρηματοδότησης ώριμων επενδύσεων που ενισχύουν την πράσινη μετάβαση και την ψηφιακή μεταμόρφωση. Αυτές οι επενδύσεις αναμένεται να αυξήσουν τη συνολική ζήτηση και την απασχόληση στον βραχυπρόθεσμο χρόνο. Το πρόγραμμα επιπλέον αποφεύγει την πρόωρη οικονομική ανάκαμψη και επιτρέπει την χρήση αντί κυκλικής οικονομικής πολιτικής μέχρι να αποκατασταθεί το οικονομικό σοκ της πανδημίας. Επιπροσθέτως, η εφαρμογή του Προγράμματος Αποκατάστασης και Ευελιξίας αναμένεται να προσθέσει 1,3 ποσοστιαίες μονάδες στο πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) το 2021 και να αυξήσει τον ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης στο 3,6%. Το 2022, αναμένεται ρυθμός ανάπτυξης περίπου 6,2%, ενώ η Ελλάδα θα έχει αντισταθμίσει το έλλειμμα του ΑΕΠ σε σύγκριση με τα επίπεδα πριν από την πανδημία. Η απασχόληση αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά (2,3%), με το ποσοστό ανεργίας να προβλέπεται να μειωθεί κατά περίπου 2 ποσοστιαίες μονάδες (14,4% από 16,3% το 2021), συνεχίζοντας έτσι την προπανδημική φθίνουσα πορεία του. Η θετική δυναμική που δημιουργείται αναμένεται να οδηγήσει στην επιστροφή της Ελλάδας στην οικονομική ομαλότητα. Τέλος, η άμεση εφαρμογή των κρατικών επενδύσεων είναι ζωτικής σημασίας και γι' αυτόν τον λόγο ένας από τους πρωταρχικούς στόχους είναι η ενίσχυση της αποδοτικότητας των δημόσιων επενδύσεων. Αυτό περιλαμβάνει διάφορες ενέργειες, όπως η

αύξηση των ψηφιακών δεξιοτήτων των αποκεντρωμένων οργανισμών του δημοσίου, η ενημέρωση του νομικού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις, η κατάρτιση του προσωπικού και η αναβάθμιση των συστημάτων πληροφορικής για ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις. Συνολικά, ο στόχος είναι η μοντέρνα προσαρμογή της δημόσιας διοίκησης και η βελτίωση της αποδοτικότητας του δημόσιου συστήματος συμβάσεων. (Next Generation GT- Ελλάδα 2.0, Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.2021)

Η δεύτερη πρόκληση για την Ελλάδα είναι η ανάγκη επιτάχυνσης της ανάπτυξης του ΑΕΠ σε σταθερή βάση, πράγμα που απαιτεί αύξηση της δυναμικής παραγωγής της χώρας. Παρακάτω αναφέρεται ότι προκειμένου να επιτευχθεί αυτό, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν οι παράγοντες που απέτρεπαν την ανάπτυξη της Ελληνικής οικονομίας ακόμα και πριν από την οικονομική κρίση της τελευταίας δεκαετίας, όπως η χαμηλή επένδυση, η αύξηση της παραγωγικότητας και η απασχόληση. Επιπλέον, το Πρόγραμμα Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας αντιμετωπίζει τους περιοριστικούς παράγοντες και αλλάζει το μοντέλο ανάπτυξης της χώρας, με στόχο την συνολική αύξηση του πραγματικού Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος κατά την περίοδο 2021-2026. Η αξιολόγηση των μακροοικονομικών επιπτώσεων που πραγματοποιήθηκε από την Τράπεζα της Ελλάδας καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το Πρόγραμμα θα οδηγήσει σε αύξηση του πραγματικού Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος κατά περίπου 1/3 του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος του 2020 στην Ελλάδα. Επιπλέον, αυτή η αύξηση παραμένει μακροπρόθεσμα κυρίως λόγω των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα, με την μόνιμη αύξηση 20 ετών μπροστά να ανέρχεται σε 6,5 ποσοστιαίες μονάδες (τιμή βάσης) Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος ετησίως. Τέλος, το Πρόγραμμα θα δημιουργήσει 180.000 έως 200.000 θέσεις εργασίας και θα αυξήσει τις ιδιωτικές επενδύσεις έως και 20% έως το 2026.(Next Generation GT- Ελλάδα 2.0, Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας)

Όσον αφορά τους κινδύνους, ο δομικά χαμηλός ρυθμός επενδύσεων στην παραγωγικότητα αποτελεί τον κυριότερο περιοριστικό παράγοντα για την ανάπτυξη στην Ελλάδα, επιδεινώνοντας την κατάσταση το κληρονομικό επενδυτικό χάσμα από την προηγούμενη κρίση. Η Ελλάδα σημειώνει χαμηλότερο ποσοστό ακαθάριστου πάγιου κεφαλαίου ως ποσοστό του ΑΕΠ σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ευρωζώνης. Επιπλέον, το επενδυτικό κενό της Ελλάδας ανέρχεται σε περίπου 9% του ΑΕΠ ετησίως, ήτοι 162 δισ. ευρώ συνολικά, και αυτό αποτελεί απόκλιση από τον μέσο όρο της ευρωζώνης. Παράλληλα, η χαμηλή παραγωγικότητα στις επενδύσεις επιδεινώνεται από το κληρονομικό επενδυτικό χάσμα της προηγούμενης κρίσης στην Ελλάδα, με το επενδυτικό κενό της χώρας να ανέρχεται περίπου σε 9% του ΑΕΠ ετησίως. Επιπλέον, τα δύο τρίτα του επενδυτικού κενού οφείλονται σε ιδιωτικές επενδύσεις, ενώ ο χάσματος στον ιδιωτικό τομέα αυξήθηκε περαιτέρω κατά την τελευταία δεκαετία. Τέλος, οι χαμηλοί ρυθμοί επενδύσεων στην παραγωγικότητα συνδέονται με θεσμικά εμπόδια, όπως οι κανονιστικές υποχρεώσεις και οι δυσκολίες στη δημόσια διοίκηση και το

δικαστικό σύστημα. Το Πρόγραμμα Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας περιλαμβάνει μέτρα για την αντιμετώπιση αυτών των εμποδίων, με στόχο την αύξηση της ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κρίσεων και την ικανότητα αντίδρασης σε αυτές. (Next Generation GT- Ελλάδα 2.0, Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, 2021)

Ένας ακόμη λόγος που περιορίζει την οικονομική πρόοδο της Ελλάδας είναι η χαμηλή παραγωγικότητα της χώρας σε σχέση με το μέσο όρο της ζώνης του ευρώ. Το άρθρο αναφέρει ότι υπάρχει ένα επίμονο χάσμα παραγωγικότητας μεταξύ των δύο αυτών περιοχών και παρουσιάζει προκλήσεις για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Η ανεπάρκεια επενδύσεων στην έρευνα, καθώς και στην ανάπτυξη και τις ψηφιακές καινοτομίες, υπονομεύει την ανταγωνιστικότητα και την παραγωγικότητα των ελληνικών προϊόντων. Τα κεφάλαια και οι δαπάνες που αφιερώνονται στην έρευνα και ανάπτυξη στον επιχειρηματικό τομέα παρουσιάζουν σημαντική σημασία. Υπάρχουν σπουδαία περιθώρια αναβάθμισης σε αυτούς τους τομείς, ειδικά στις κατηγορίες των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με τη δημιουργία συνεργειών με τομείς όπου η Ελλάδα καταγράφει καλύτερες επιδόσεις. (Next Generation GT- Ελλάδα 2.0., Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, 2021)

2.7. Ο Χρηματοδοτικός Προσδιορισμός του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Το πρόγραμμα "Ελλάδα 2.0", που ανέδειξε η ελληνική επικράτεια, έχει πλήρη και λεπτομερή κοστολόγηση, αναδεικνύοντας τις πηγές που θα εκμεταλλευτεί το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και το συνολικό επενδυτικό ποσό που θα κινητοποιηθεί ανά κατηγορία ενέργειας και σε όλους τους τέσσερις τομείς. Τα απαραίτητα κόστη για κάθε κατηγορία παρουσιάζονται στον κάτωθι πίνακα, με το συνολικό επενδυτικό πόρο του σχεδίου να ανέρχεται σε 59,807 δισεκατομμύρια ευρώ. Από αυτό το ποσό, τα 31,163 δισεκατομμύρια ευρώ προέρχονται από το Ταμείο, με τα 18,436 δισεκατομμύρια ευρώ να αποτελούν μη αποδοτική χρηματοδοτική υποστήριξη και τα 12,728 δισεκατομμύρια ευρώ να αποτελούν πίστωση από την ευρωπαϊκή επιτροπή (Υπουργείο Οικονομικών, 2021d).

Παρατηρείται, ωστόσο, ότι το σύνολο του εκτιμώμενου κόστους του σχεδίου υπερβαίνει το υψηλότερο ποσό που έχει προβλεφθεί για να χρηματοδοτηθεί η Ελλάδα, καθώς επίσης και την επιθυμητή οικονομική υποστήριξη. Γι' αυτόν τον λόγο, η κυβέρνηση της Ελλάδας, μέσω του επίσημου αιτήματός της προς την Επιτροπή, ζητά το μέγιστο ποσό χρηματοδοτικής συνεισφοράς που της αναλογεί, δηλαδή 17,77 δισεκατομμύρια ευρώ, ως μη αναστρέψιμη επιχορήγηση, καθώς

επίσης και το υψηλότερο ποσό δανειακής υποστήριξης, που ανέρχεται σε 12,728 δισεκατομμύρια ευρώ. (Συμβούλιο Υπουργών Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2021).

Εκτός από τους διαθέσιμους πόρους που θα παραχωρηθούν στα κράτη μέλη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως μη επιστρεπτές επιχορηγήσεις για την ανάπτυξη από την κρίση της πανδημίας covid-19, υπάρχουν και κεφάλαια που θα παραχωρηθούν ως δανεισμός σε κάθε κράτος μέλος. Ο σκοπός αυτών των δανείων είναι να παρέχουν κίνητρα για την έλξη ιδιωτικών επενδύσεων σε κύριους τομείς της οικονομίας. Η Κοινοτική Επιτροπή αναφέρει ότι η Ελλάδα θα χρησιμοποιήσει αυτά τα δάνεια για να χορηγήσει κεφάλαια σε ιδιώτες, με στόχο να βελτιώσουν τα κεφάλαιά τους και να αντιμετωπίσουν ανεπάρκειες της ελληνικής οικονομίας, όπως το τεράστιο έλλειμμα σε παραγωγικότητα και επενδυτική δραστηριότητα, με σκοπό να μειώσουν το πρόβλημα του υψηλού κόστους δανεισμού στη χώρα. Αυτές οι ενέργειες αποσκοπούν στην οικονομική ανάκαμψη και την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προέκυψαν από την πανδημία.(Υπουργείο Οικονομικών.2021)

Τα δάνεια που θα χορηγηθούν θα είναι διαθέσιμα μόνο για ιδιωτικές επενδύσεις που πληρούν κριτήρια αγοράς. Η χρηματοδότηση θα προέρχεται από Διεθνή Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα (IFIS) και το εθνικό τραπεζικό σύστημα. Τα δάνεια θα δίνονται τόσο από τράπεζες όσο και από επενδυτές, με το μέγιστο ποσοστό χρηματοδότησης να φτάνει το 50%.Είναι αναπόφευκτο να υποβάλλονται προτάσεις που αφορούν έναν από τους πέντε βασικούς πυλώνες, που πέραν της περιβαλλοντικής και ψηφιακής μετάβασης και των κεφαλαίων σε ερευνητικές και καινοτόμες δραστηριότητες, περιλαμβάνουν επίσης την δημιουργία οικονομικών κλίμακας μέσω αγορών, συγχωνεύσεων και συνεργασιών, καθώς και την προώθηση του εμπορίου και των εξαγωγών. Επιπλέον, θα δημιουργηθεί ένα ταμείο ιδίων κεφαλαίων μέσω της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας Επενδύσεων, το οποίο έχει ως στόχο την ταχεία χρηματοδότηση ανερχόμενων νεοφυών επιχειρήσεων.(Υπουργείο Οικονομικών.2021)

Με την επικύρωση του Ελληνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας από το Συμβούλιο, η Ευρωπαϊκή Ένωση, παρέχει στην Ελλάδα οικονομική υποστήριξη ύψους 17,77 δισεκατομμυρίων ευρώ. Αυτό το ποσό αποτελείται από μη επιστρεπτέα ενίσχυση ύψους 12,72 δισεκατομμυρίων ευρώ και δάνειο ύψους 12,72 δισεκατομμυρίων ευρώ. Από το σύνολο των επιδοτήσεων, το 13,51 δισεκατομμυρίων ευρώ πρέπει να δεσμευτεί νομικά μέχρι το τέλος Αυγούστου του 2022, έναντι το υπολειπόμενο ποσό θα είναι διαθέσιμο από την 1η Ιανουαρίου 2023 μέχρι την ολοκλήρωση του έτους. Το ελληνικό κράτος ήδη έχει πρόσβαση σε κόστη αξίας 2,31 δισεκατομμυρίων ευρώ και 1,65 δισεκατομμυρίων από την προχρηματοδότηση που ζήτησε για τις επιχορηγήσεις και το δάνειο αντίστοιχα. Οι επόμενες καταβολές των δόσεων θα γίνουν μόνο εάν εκπληρωθούν οι στόχοι και τα ορόσημα που έχουν οριστεί (Συμβούλιο Υπουργών Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2021).

2.8. Εκτιμήσεις του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την ανάπτυξη

Οι θετικές εκτιμήσεις για την ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας και την αύξηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) οφείλονται, μεταξύ άλλων, στην έναρξη της χρήσης των κονδυλίων του Προγράμματος Ανάκαμψης από το δεύτερο εξάμηνο του 2021 και έπειτα. Η ροή αυτών των κεφαλαίων συντελεί στην αύξηση του ΑΕΠ κατά περίπου 1,3%, λόγω της αύξησης των επενδύσεων και των άλλων έμμεσων επιδράσεων. Ωστόσο, το τρέχον έτος είναι μόνο η αρχή των θετικών αντικτύπων που θα έχει το Σχέδιο "Ελλάδα 2.0" στην οικονομία και την κοινωνία. Το πρόγραμμα αποσκοπεί στην ενίσχυση της παραγωγικότητας και τη μείωση του επενδυτικού κενού που υφίσταται εδώ και πολλά χρόνια. Αναμένεται ότι το σχέδιο θα συνεχίσει να επιφέρει ευνοϊκές επιδράσεις στον ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας, με μέσο όρο αύξησης 1,3% ετησίως για την περίοδο 2022-2024. Αυτό θα βοηθήσει να αντιμετωπιστούν μακροπρόθεσμα προβλήματα, όπως το υψηλό δημόσιο χρέος, η μεγάλη ανεργία και τα υψηλά μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Μέσω του Σχεδίου "Ελλάδα 2.0", αναμένεται να υπάρξουν θετικές επιπτώσεις στην οικονομία και την κοινωνία, συμβάλλοντας στην μείωση αυτών των προβλημάτων. Ο στόχος του σχεδίου είναι να δημιουργηθεί αύξηση στην παραγωγικότητα και να καλυφθεί το κενό στις επενδύσεις, το οποίο υφίσταται εδώ και πολύ καιρό. Με αυτόν τον τρόπο, αναμένεται να συνεχίσει να επιτυγχάνεται θετική ανάπτυξη στην οικονομία μεταξύ του 2022 και του 2024, με μέσο όρο αύξησης 1,3% ετησίως. Αυτή η ανάπτυξη θα βοηθήσει στην αντιμετώπιση των προβλημάτων και την ενίσχυση της οικονομικής κατάστασης της χώρας, ενώ παράλληλα θα δημιουργηθούν θέσεις εργασίας και θα βελτιωθεί η κοινωνική ευημερία. (Υπουργείο Οικονομικών.2021)

Η Τράπεζα της Ελλάδος πραγματοποίησε μια ανάλυση για να μετρήσει την επίδραση των εισφορών και των αλλαγών που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας στην Ελληνική Οικονομία. Χρησιμοποιήθηκε ένα μακροοικονομικό υπόδειγμα για να προσομοιωθούν οι επιπτώσεις των μέτρων αυτών στο ΑΕΠ, μετρώντας τις ποσοστιαίες αποκλίσεις από ένα αρχικό σημείο ισορροπίας. Ο στόχος της εκμάθησης είναι να μετρηθούν οι επιπτώσεις του νομοσχεδίου, τόσο σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (2021-2026), όσο και σε μακροπρόθεσμο (δέκα και είκοσι έτη στο μέλλον). (Υπουργείο Οικονομικών.2021)

Από τη μία πλευρά, η κύρια επιρροή στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, προέρχεται από την ολοκληρωτική ανάπτυξη της ζήτησης λόγω των επιχορηγήσεων. Αυτό οδηγεί σε ανάπτυξη της παραγωγής και της εργασίας. Παράλληλα, η ανάπτυξη των κρατικών επενδύσεων έχει θετικές επιπτώσεις στην παραγωγικότητα του ιδιωτικού τομέα, ενισχύοντας την μεριά της προσφοράς. Από την άλλη, η κατεύθυνση των κεφαλαίων που προβλέπονται στο σχέδιο θα οδηγήσει σε ανάπτυξη της ζήτησης για ιδιωτικές χρηματοδοτήσεις, αύξηση της κεφαλαιακής συσσώρευσης

και βελτίωση της οικονομικής ανταγωνιστικότητας. Αυτό θα οδηγήσει επίσης σε μείωση των τιμών, ειδικά στις εξαγωγές, δημιουργώντας ένα αντίθετο σενάριο σε σχέση με τις επιχορηγήσεις που προκαλούν πληθωριστικές πιέσεις και δυσχεραίνουν την εξωστρέφεια. Από αυτήν την αναλυτική έρευνα φαίνεται πως οι θετικές επιπτώσεις των δανείων στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) είναι αισθητά πιο ευεργετικές από αυτές που προκύπτουν από τις επιχορηγήσεις. Οι επιχορηγήσεις επηρεάζουν τη ζήτηση σε σύντομο χρονικό διάστημα, αλλά μπορεί να οδηγήσουν σε ανεπιθύμητες πλευρικές επιπτώσεις, όπως αυξημένη πληθώρα. Αντίθετα, τα δάνεια προσφέρουν μια πιο βιώσιμη προσέγγιση, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας και προωθώντας την οικονομική ανάπτυξη με μακροπρόθεσμο όραμα. (Υπουργείο Οικονομικών.2021)

Συνολικά, η ανάλυση αποδεικνύει ότι οι επενδύσεις μέσω δανείων έχουν θετικότερη επίδραση στο ΑΕΠ από τις επιχορηγήσεις. Με την ενίσχυση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας, οι δάνεια συμβάλλουν στην ευημερία της οικονομίας σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Αυτή η ανάλυση δίνει σαφή εικόνα για την κατεύθυνση που πρέπει να ακολουθηθεί προκειμένου να επιτευχθεί η μέγιστη απόδοση από τις προσπάθειες ανάκαμψης και ανάπτυξης της οικονομίας.

Μια σημαντική απόκλιση που παρατηρείται στην ανάλυση των επιπτώσεων στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) ανάμεσα στις δαπάνες και τις αναδιοργανώσεις που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας είναι ότι, αντίθετα από τις δαπάνες, οι αναδιοργανώσεις μπορούν να οδηγήσουν σε μια μόνιμη αύξηση της παραγωγικής ικανότητας της οικονομίας. Αυτές οι αναδιοργανώσεις διαμορφώνουν μια νέα ισορροπία με υψηλότερο επίπεδο παραγωγικότητας, αυξημένη προσφορά εργασίας και αποτελεσματικότερη κατανομή των πόρων παραγωγής.

Οι οικονομικές αναδιοργανώσεις έχουν θετικές επιδράσεις σε διάφορους τομείς της οικονομίας. Κάποιες από αυτές περιλαμβάνουν την αύξηση της εργασιακής συμμετοχής με ταυτόχρονη βελτίωση της αποδοτικότητας των παραγωγικών πόρων και την αναμενόμενη μείωση του κόστους παραγωγής. Αυτό ενισχύει τη διεθνή ανταγωνιστικότητα της χώρας, διευκολύνοντας τις εξαγωγές.

Με βάση το κύριο σενάριο της έρευνας, οι συγκεκριμένες μεταρρυθμίσεις αναμένεται να προκαλέσουν μεσοπρόθεσμες αυξήσεις στο ΑΕΠ και έχουν την δυνατότητα να φθάσουν έως και 2,6% το 2026. Επιπλέον, μακροπρόθεσμα, η επίδραση αυτή αυξάνεται σημαντικά, φτάνοντας το εντυπωσιακό ποσοστό του 6% εντός 20 ετών. Κατά την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων, παρατηρείται επίσης αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων και της απασχόλησης, με αντίστοιχες αυξήσεις κατά 8,5% και 4%.

Οι μεταρρυθμίσεις προσφέρουν μια ενοποιημένη προσέγγιση για την Ανάπτυξη και την Ανθεκτικότητα της οικονομίας. Αντί να βασίζονται αποκλειστικά σε επιχορηγήσεις και δάνεια, οι μεταρρυθμίσεις στοχεύουν στην αναδιάρθρωση και τη βελτίωση των δομών και των διαδικασιών

της οικονομίας. Με την επιτυχή υλοποίησή τους, μπορούν να δημιουργήσουν μια πιο αποτελεσματική και βιώσιμη οικονομία με μακροπρόθεσμα οφέλη.

Έτσι, γίνεται σαφές ότι η επιτυχημένη υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων είναι το σημαντικότερο μέρος του σχεδίου που μπορεί να έχει μακροπρόθεσμες θετικές επιπτώσεις στην οικονομική δραστηριότητα της χώρας. Αντί να επικεντρωνόμαστε αποκλειστικά στην απορρόφηση χρημάτων για επενδύσεις, είτε από το δημόσιο είτε από τον ιδιωτικό τομέα, που μπορούν να βοηθήσουν μόνο προσωρινά, η αληθινή επιρροή προέρχεται από την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων.

Η υλοποίηση των προβλεπόμενων μεταρρυθμίσεων καθορίζεται ως η απαραίτητη και αποτελεσματική προϋπόθεση για την εξασφάλιση μακροπρόθεσμων οφελών από το Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Ο στόχος είναι η οικονομική ανάπτυξη της οικονομίας του έθνους και η σύγκλιση με τα λοιπά μέλη που ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Μέσω αυτών των μεταρρυθμίσεων, επιδιώκεται η αναδιοργάνωση και η βελτίωση των οικονομικών δομών και η επίτευξη μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας. Οι μεταρρυθμίσεις αποσκοπούν στην ενίσχυση της παραγωγικότητας της οικονομίας, την αύξηση της προσφοράς εργασίας και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των παραγωγικών διεργασιών. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της χώρας στο διεθνές περιβάλλον και τη διευκόλυνση των εξαγωγών. (Τράπεζα της Ελλάδος, 2021)

Συνολικά, στη μελέτη αναδεικνύεται ότι οι μεταρρυθμίσεις έχουν τη δυνατότητα να επηρεάσουν θετικά πολλούς τομείς της οικονομίας, όπως η απασχόληση, η αποτελεσματικότητα των παραγωγικών διεργασιών και το κόστος παραγωγής. Μέσω αυτών των μεταρρυθμίσεων, προβλέπεται ότι το ΑΕΠ μπορεί να αυξηθεί μεσοπρόθεσμα έως και 2,6% έως το 2026, ενώ στο άμεσο μέλλον η αύξηση αυτή μπορεί να φθάσει το εντυπωσιακό ποσοστό του 6% σε διάστημα 20 ετών. Παράλληλα, η ιδιωτική επένδυση και η απασχόληση αναμένεται να αυξηθούν. (Τράπεζα της Ελλάδος, 2021)

2.9. Προτάσεις για περαιτέρω αξιοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Για να καθορίσουμε τις προτεραιότητες για την ελληνική οικονομία στο άμεσο και μακροπρόθεσμο μέλλον, πρέπει να επικεντρωθούμε στη μείωση της αβεβαιότητας και την αντιμετώπιση των περιοριστικών δημοσιονομικών περιθωρίων. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω μιας δυναμικής ανάπτυξης της οικονομικής δραστηριότητας και της αύξησης της απασχόλησης. Το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας προβλέπει μέτρα σε κρίσιμους τομείς της παραγωγής, που θα λειτουργήσουν ως αφετηρία για απαραίτητες επενδύσεις σε υποδομές που στηρίζουν την

οικονομική ανάπτυξη, την αύξηση της παραγωγικότητας και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας. Παράλληλα, πρέπει να συντονιστούν πρωτοβουλίες που θα υποστηρίζουν την οικονομία και θα αντιμετωπίσουν μακροπρόθεσμα προβλήματα.

Κατά την προηγούμενη ανάλυση, προκύπτει πως η χώρα φέρει την υποχρέωση να παρουσιάσει πρωτογενή πλεονάσματα κοντά στο 3,5% του ΑΕΠ λόγω των συμφωνιών που συμφώνησαν με την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2015. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, ακόμη και με την πλήρη απορρόφηση των κονδυλίων του νέου πακέτου, να είναι δύσκολο να διατηρηθεί μια σταθερή πορεία ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας, καθώς η προσπάθεια αντιμετώπισης των παλαιών χρεών καταλαμβάνει συνεχώς τους πόρους και περιορίζει τις δυνατότητες ανάπτυξης. Είναι λοιπόν αναγκαίο να επιδιωχθεί η κατάργηση ή αντικατάσταση αυτής της υποχρέωσης με πιο φιλόδοξους στόχους, όπως πλεονάσματα κοντά στο 1% έως 2% του ΑΕΠ. Με αυτόν τον τρόπο, θα απελευθερωθεί δημοσιονομικός χώρος που μπορεί να διατεθεί για περαιτέρω δημόσιες επενδύσεις ή ελαφρύνσεις, προωθώντας έτσι την οικονομική ευημερία της χώρας. Ωστόσο, η απόφαση για την αλλαγή αυτής της υποχρέωσης απαιτεί διεξαγωγή διαπραγματεύσεων και συμφωνίας με τους εταίρους στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η συνεργασία με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, όπως η Ιταλία και η Γαλλία, έχει ζωτική σημασία για να ασκηθεί κοινή πίεση προς την αναθεώρηση του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ), ώστε να διασφαλιστεί η δυνατότητα επεκτάσεων δημόσιων επενδύσεων και ελαφρύνσεων, προασπίζοντας έτσι τη συνεργασία με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, όπως η Ιταλία και η Γαλλία, έχει ζωτική σημασία για να ασκηθεί κοινή πίεση προς την αναθεώρηση του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ), ώστε να διασφαλιστεί η δυνατότητα επεκτάσεων δημόσιων επενδύσεων και ελαφρύνσεων, προασπίζοντας έτσι μια πιο αειφόρο και ισορροπημένη οικονομική ευημερία της χώρας. Μέσω αυτής της διαδικασίας, θα μπορέσουμε να επιτύχουμε μια ισχυρή ανάκαμψη της οικονομίας και να δημιουργήσουμε ένα πιο ανθεκτικό και βιώσιμο οικονομικό πλαίσιο για το μέλλον. Οι μεσοπρόθεσμες αυξήσεις στο ΑΕΠ λόγω αυτών των μέτρων θα αποτελέσουν την αφετηρία για την οικοδόμηση μιας πιο ευημερούσας και ανθεκτικής εθνικής οικονομίας, ικανής να αντιμετωπίσει πιθανές προκλήσεις και να εκμεταλλευτεί νέες ευκαιρίες για ανάπτυξη και ευημερία.

Η αναμενόμενη αύξηση μέσω της εκμετάλλευσης των οικονομικών πόρων του πακέτου θα οδηγήσει στην αύξηση των φορολογικών και ασφαλιστικών εσόδων, επιτρέποντας στις κυβερνήσεις να προβούν σε σημαντικές τροποποιήσεις και στις δύο αυτές οργανώσεις. Μέσω της αναδιάρθρωσης της ασφαλιστικής πολιτικής με την κλιμακούμενη μείωση των εισφορών, θα υπάρξει κίνητρο για τις επιχειρήσεις να προσλάβουν περισσότερους εργαζόμενους και να ενσωματώσουν μέρος της εργατικής δύναμης στην αγορά εργασίας. Παράλληλα, μια θεμελιώδης απλούστευση του φορολογικού συστήματος με μείωση των φορολογικών συντελεστών, τόσο άμεσα όσο και έμμεσα, μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης για νέες επιχειρηματικές δραστηριότητες που θα συμβάλουν στην ανάκαμψη του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος. Οι

μεταρρυθμίσεις και οι απλουστεύσεις στα δύο αυτά συστήματα είναι ζωτικής σημασίας για τη χώρα και μπορούν επίσης να λειτουργήσουν ως παρακίνηση για την επιστροφή των πολιτών που είχαν μεταναστεύσει τα προηγούμενα χρόνια, μειώνοντας έτσι τις αρνητικές επιπτώσεις του δημογραφικού προβλήματος. Οι επενδύσεις σε διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις του ασφαλιστικού συστήματος και του φορολογικού συστήματος έχουν τη δυνατότητα να δημιουργήσουν ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την οικονομική ανάκαμψη και την ευημερία της χώρας. Επίσης, η διαπραγμάτευση και η δημιουργία συμμαχιών με άλλες ευρωπαϊκές χώρες μπορεί να δώσει μεγαλύτερη αξία στις προσπάθειες αναθεώρησης του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ο συνδυασμός των παραπάνω μέτρων μπορεί να ενισχύσει τον δημοσιονομικό χώρο, επιτρέποντας την αύξηση των δημόσιων επενδύσεων και την ανακούφιση των πολιτών. Είναι σημαντικό να γίνουν αυτές οι αλλαγές μέσα από συμφωνίες με τους εταίρους μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, προωθών την οικονομική σταθερότητα και την αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών. Μέσω της ανάπτυξης και εφαρμογής μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής, μπορούμε να προωθήσουμε την οικονομική ανάκαμψη, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την αύξηση του πραγματικού εθνικού προϊόντος.

Επιπλέον, η ενίσχυση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος μέσω μειώσεων φορολογικών συντελεστών και απλοποιήσεων διαδικασιών μπορεί να προσελκύσει επενδύσεις και να ενισχύσει την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση των εξαγωγών, τη παραγωγή νέων θέσεων απασχόλησης και την ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης.

Τέλος, η διαύγεια, η αποτελεσματικότητα και η εποπτεία των δημοσιονομικών διαδικασιών και της διαχείρισης των δημόσιων πόρων είναι ζωτικής σημασίας. Αυτό θα ενισχύσει την εμπιστοσύνη των πολιτών και των επενδυτών και θα συμβάλει σε εφαρμογή ένα αποτελεσματικό δημοσιονομικό πλαίσιο. Η προώθηση της διαφάνειας μπορεί να περιλαμβάνει την ενίσχυση της ανεξαρτησίας των φορολογικών αρχών, τη βελτίωση των διαδικασιών ελέγχου και εποπτείας, καθώς και την ανάπτυξη ηλεκτρονικών συστημάτων για την αποτελεσματική διαχείριση των δημοσίων οικονομικών.

2.10. Εθνικά Σχέδια Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Κάθε χώρα μέλος έχει την υποχρέωση να παρουσιάσει ένα εθνικό σχέδιο ανάκαμψης που θα περιγράφει τον τρόπο κατανομής της οικονομικής ενίσχυσης με στόχο την άνοδο της οικονομίας και την αύξηση της ανθεκτικότητας. Σύμφωνα με τα προκαθορισμένα κριτήρια, το 37% των δαπανών πρέπει να διατεθεί για κλιματικά μέτρα, το 20% για ψηφιακές επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις, ενώ η υπόλοιπη χρηματοδότηση πρέπει να προσανατολίζεται προς

περιβαλλοντικούς στόχους (Begg, 2021). Αξίζει να σημειωθεί πως το Ταμείο Ανάκαμψης δεν περιορίζεται μόνο σε μια συλλογή μέτρων μακροοικονομικής υποστήριξης. Σύμφωνα με την Pisani - Ferry (2020α), ορισμένες περιπτώσεις αναμένεται να ωφελήσουν περισσότερο από τις αναμενόμενες οικονομικές ενισχύσεις που παρείχαν στο παρελθόν οι ΗΠΑ μέσω του Σχεδίου Μάρσαλ για την Ευρώπη, ξεπερνώντας το 2,6% του ΑΕΠ (Begg, 2021). Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής (2020β), το πρόγραμμα αναμένεται να έχει θετικό αντίκτυπο στην οικονομία, ανεβάζοντας το ΑΕΠ κατά 2% έως το 2024 και δημιουργώντας 2 εκατομμύρια νέες θέσεις εργασίας. Ωστόσο, η πρόβλεψη αυτή μπορεί να υποστεί αλλαγές λόγω των διαδοχικών κυμάτων μολύνσεων από τον κορονοϊό Covid-19, όπως επεσήμανε ο Begg (2021).

Για να συνοψίσουμε, κάθε χώρα πρέπει να προωθήσει ένα σχέδιο ανάκαμψης που περιλαμβάνει την κατανομή της οικονομικής ενίσχυσης για την Ανάπτυξη και την Ανθεκτικότητα. Το σχέδιο είναι σημαντικό να επικεντρώνεται σε μέτρα για το κλίμα, τις ψηφιακές επενδύσεις και τις μεταρρυθμίσεις, καθώς και σε περιβαλλοντικούς στόχους. Ο στόχος του Ταμείου Ανάκαμψης είναι να προσφέρει μακροοικονομικά κίνητρα για την ανάκαμψη της οικονομίας και την επιδίωξη εργασιακής απασχόλησης. Παρά τις προβλέψεις για θετικές επιδράσεις, οι διαδοχικές επιδημίες του Covid-19 αναμένεται να επηρεάσουν το χρονοδιάγραμμα αυτό.

Τα προγράμματα που εντάσσονται στο Πρόγραμμα Αναζωογόνησης πρέπει να συμμορφώνονται με τις διατάξεις που ισχύουν για τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, καθώς και να πληρούν τις απαιτήσεις του κράτους δικαίου. Οι προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Πρόγραμμα Αναζωογόνησης περιλαμβάνουν πολλούς σημαντικούς στόχους που προάγουν την ανάπτυξη. Ωστόσο, πρέπει να αξιολογούνται προσεκτικά τα προγράμματα με σύντομη διάρκεια. Συχνά, γίνεται σύγκριση μεταξύ του Προγράμματος Αναζωογόνησης και του Ταμείου Συνοχής, καθώς το δεύτερο θεωρείται η κύρια επενδυτική πολιτική της ΕΕ, προωθώντας μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας (Begg, 2021).

Στο προηγούμενο σημείωμα αναφέρθηκε πως οι χώρες μέλη έχουν την υποχρέωση να αναπτύξουν προγράμματα ανάκαμψης και ανθεκτικότητας με στόχο να υλοποιηθούν έως το 2026. Αυτά τα σχέδια πρέπει να περιλαμβάνουν μεταρρυθμίσεις και δημόσιες επενδύσεις που να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στις προκλήσεις που προκύπτουν από το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, καθώς και τις Ειδικές Συστάσεις που δίνει το Συμβούλιο για κάθε χώρα. Επιπλέον, κάθε πρόγραμμα πρέπει να προσανατολίζεται προς τις τέσσερις πτυχές που περιγράφονται στην Ετήσια Στρατηγική Βιώσιμης Ανάπτυξης του 2021, που ξεκίνησε τον φετινό κύκλο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου:

- Προώθηση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας
- Ενίσχυση της παραγωγικότητας

- Επίτευξη δικαιοσύνης
- Εδραίωση της μακροοικονομικής σταθερότητας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ – ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το Next Generation Eu, στοχεύει να υποστηρίξει την ανάκαμψη και να δημιουργήσει θέσεις εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, επενδύοντας σε βασικούς τομείς όπως η ψηφιακή οικονομία, η κλιματική αλλαγή και η υγειονομική περίθαλψη.

Ένας από τους στόχους του σχεδίου είναι η υποστήριξη της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας και η διατήρηση των υφισταμένων. Για να επιτευχθεί αυτό, θα πρέπει να πραγματοποιηθούν επενδύσεις σε κλάδους που έχουν υποστεί σημαντικές επιπτώσεις λόγω της πανδημίας, όπως ο τουρισμός και η φιλοξενία, καθώς και μέσω μέτρων για την ενίσχυση της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας στην οικονομία. Το Next Generation EU, θα υποστηρίξει επίσης, την ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων και την κατάρτιση των εργαζομένων, ιδιαίτερα σε αναδυόμενους τομείς, όπως η πράσινη οικονομία και οι ψηφιακές τεχνολογίες. Αυτό θα βοηθήσει να διασφαλιστεί ότι οι εργαζόμενοι διαθέτουν τις απαραίτητες δεξιότητες για να ευδοκιμήσουν στη μεταβαλλόμενη αγορά εργασίας. Επιπλέον, το σχέδιο περιλαμβάνει μέτρα για τη στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της οικονομίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και παρέχουν την πλειονότητα των θέσεων εργασίας στην περιοχή. Αυτό περιλαμβάνει χρηματοδότηση για έρευνα και καινοτομία, καθώς και υποστήριξη προς την κατεύθυνση της δημιουργίας νέων επιχειρηματικών μοντέλων και της ανάπτυξης ψηφιακών λύσεων. Συνοπτικά, το Next Generation EU, αναμένεται να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη στήριξη της ανάκαμψης και στη δημιουργία θέσεων εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδιαίτερα σε τομείς, οι οποίοι έχουν υποστεί σημαντικές επιπτώσεις λόγω της πανδημίας. Το σχέδιο θα υποστηρίξει επίσης, την πρόοδο νέων τεχνικών και την κατάρτιση των εργαζομένων, καθώς και την ανάπτυξη των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. Συνολικά, η χρηματοδότηση της ΕΓΕΕ αναμένεται να έχει θετικό αντίκτυπο στην οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας, δημιουργώντας νέες ευκαιρίες απασχόλησης και βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητα της χώρας. Ωστόσο, η επιτυχία αυτής της χρηματοδότησης θα εξαρτηθεί από το πόσο αποτελεσματικά θα εφαρμοστεί και κατά πόσο ευθυγραμμίζεται με τους μακροπρόθεσμους αναπτυξιακούς στόχους της χώρας.

Ένας κύριος στόχος του Next Generation EU, είναι η υποστήριξη της δημιουργίας θέσεων εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το πρόγραμμα στοχεύει στη δημιουργία θέσεων εργασίας επενδύοντας σε τομείς όπως η ψηφιοποίηση, η πράσινη ενέργεια και οι υποδομές, που αναμένεται να προσφέρουν σημαντικές ευκαιρίες απασχόλησης τα επόμενα χρόνια. Το Next Generation EU, περιλαμβάνει μια σειρά από πρωτοβουλίες που στοχεύουν στην τόνωση της δημιουργίας θέσεων εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Για παράδειγμα, το πρόγραμμα περιλαμβάνει μια επένδυση 100 δις ευρώ τόσο στο ταμείο δίκαιης μετάβασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο στοχεύει να στηρίξει την αλλαγή σε μια κλιματικά ανεκτή οικονομία και να δημιουργήσει νέες ευκαιρίες απασχόλησης σε τομείς όπως οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η

ενεργειακή απόδοση και οι βιώσιμες μεταφορές. Εκτός από το ταμείο Just Transition, το εθνικό νομοσχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, περιλαμβάνει και άλλες πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην προώθηση της δημιουργίας θέσεων εργασίας. Για παράδειγμα, το πρόγραμμα περιλαμβάνει επενδύσεις στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, οι οποίες έχουν σχεδιαστεί για να βοηθήσουν τους ανθρώπους να αποκτήσουν τις δεξιότητες που χρειάζονται για να επιτύχουν στις θέσεις εργασίας του αναμένεται να δημιουργήσουν νέες ευκαιρίες απασχόλησης σε κλάδους όπως η μηχανική νοημοσύνη, η ρομποτική και η βιοτεχνολογία. Συνολικά, το Εθνικό Σχέδιο «Ελλάδα 2.0», είναι μια σημαντική επένδυση για την οικονομική ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναμένεται να προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες για τη δημιουργία θέσεων εργασίας τα επόμενα χρόνια.

3.1. Συμμετέχοντες ή Δείγμα

Στην έρευνα συμμετείχαν 121 άτομα, ηλικίας από 18 έως 60 ετών από το ευρύτερο περιβάλλον της περιοχής της Αττικής. Τα άτομα στο σύνολό τους, είναι απόφοιτοι είτε της Δευτεροβάθμιας, είτε της Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είτε κατέχουν κάποιο μεταπτυχιακό τίτλο. Ο μεγαλύτερος αριθμός των ατόμων κατέχει μια ευρύτερη γνώση σχετικά με το εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0.

3.2. Μέσα Συλλογής Δεδομένων

Στην έρευνα χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο σχετικά με το αν το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας θα επιφέρει αύξηση στην Ελληνική Οικονομία, καθώς και αν θα δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας. Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από 16 ερωτήσεις. Οι δύο πρώτες ερωτήσεις αφορούν τα δημογραφικά στοιχεία του εκάστοτε ατόμου, ενώ οι υπόλοιπες 14 αφορούν αν οι ερωτηθέντες πιστεύουν ότι το σχέδιο θα φέρει ανάπτυξη στην Ελληνική Οικονομία και αν θα σταθεί η αφορμή για την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, προκειμένου να μειωθεί η ανεργία σε ένα μεγάλο ποσοστό.

3.3. Στατιστική Ανάλυση

Για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε το Στατιστικό Πακέτο Κοινωνικών Επιστημών SPSS 17.0 (SPSS, Chicago, IL). Η ανάλυση περιελάμβανε αρχικά παραγοντική

ανάλυση του ερωτηματολογίου για την εξαγωγή των κύριων παραγόντων. Έπειτα, διενεργήθηκε ανάλυση συσχέτισης (Pearson r) για την εξέταση της συσχέτισης μεταξύ των μεταβλητών. Επιπλέον, πραγματοποιήθηκε έλεγχος της εσωτερικής συνοχής των παραγόντων του ερωτηματολογίου. Για την εξέταση τυχόν διαφορών στις μεταβλητές του ερωτηματολογίου με βάση την ηλικία, χρησιμοποιήθηκε μη συσχετισμένο έλεγχο t (independent samples t -test). Τέλος, χρησιμοποιήθηκε ανάλυση διακύμανσης (ANOVA) για να εξεταστεί η επίδραση των παραγόντων του ερωτηματολογίου και προσαρμογή κατά Bonferroni με βάση τους τίτλους σπουδών (απολυτήριο λυκείου, βασικό πτυχίο, μεταπτυχιακό τίτλο), και την ηλικία.

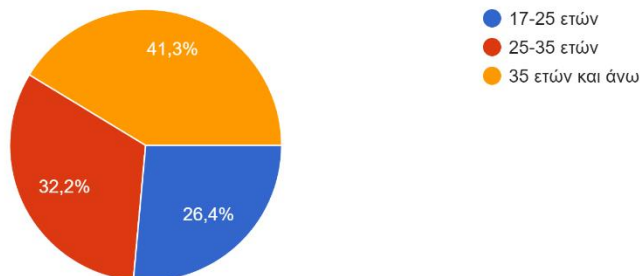
ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με βάση την έρευνα που πραγματοποιήθηκε σχετικά με το προβλεπόμενο αποτέλεσμα του Εθνικού Νομοσχεδίου Next Generation EU «Ελλάδα 2.0» στην οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, οι ερωτηθέντες δήλωσαν τα εξής. Πρώτα από όλα το μεγαλύτερο εύρος ηλικίας των ερωτηθέντων ήταν 35 ετών και άνω (41,3%), το αμέσως επόμενο σε ποσοστό ηλικίας 25-35 ετών (32,2%) και τέλος μικρότερες ηλικίες που αντιπροσωπεύουν το υπόλοιπο 26,4%. Αξίζει να σημειωθεί, πως το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων μορφωτικό επίπεδο έχουν πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (48,8%) και μεταπτυχιακών σπουδών (37,2%). Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων γνωρίζει αρκετά σχετικά με το τι πρεσβεύει το νομοσχέδιο (59,2%), παράλληλα όμως σημαντικός ήταν και ο αριθμός των ατόμων, οι οποίοι δεν γνωρίζουν καθόλου το νομοσχέδιο (36,7%). Αυτό μας οδηγεί στο συμπέρασμα, πως στο κομμάτι της ενημέρωσης υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης. Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων έχει σχηματίσει θετική άποψη για το σχέδιο Ελλάδα «2.0» (60,3%), και πιστεύουν ότι το μεγαλύτερό του επίτευγμα είναι η ανάπτυξη της οικονομίας (38,3%). Ταυτόχρονα, άλλα άτομα απάντησαν πως το εθνικό σχέδιο θα βελτιώσει την ποιότητα ζωής (37,5%) και θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας. Επιπλέον, το 62,8% των ερωτηθέντων, πιστεύει ότι το σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας θα βελτιώσει την οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα, ενώ το 9,1% ήταν αρνητικό με την βελτίωση της οικονομίας. Σημαντικό προς αναφορά είναι πως ένα ποσοστό της τάξης 28,1% έχει ουδέτερη στάση για την ανάπτυξη της οικονομίας. Όσο αφορά τη δημιουργία θέσεων εργασίας στην Ελλάδα, το 83,5% των ατόμων που ερωτήθηκαν, απάντησαν πως το εθνικό σχέδιο θα ενισχύσει την δημιουργία θέσεων εργασίας, ενώ το 14% εικάζεται πως δεν θα έχει καμία επίδραση. Συμπληρωματικά, εστιάζοντας και πάλι στην Ελλάδα, το 52,1% των ερωτηθέντων πιστεύει πως το νομοσχέδιο δεν είναι επαρκές για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα. Σχετικά με το ποιος τομέας θα επωφεληθεί περισσότερο από την υλοποίηση του σχεδίου, το 38,5% απάντησε τεχνολογία και καινοτομία, το 31,7% απάντησε τουρισμός, το 19,2% απάντησε υποδομές και κατασκευές, ενώ το υπόλοιπο 10,8% απάντησε βιομηχανία, ελάχιστο ήταν το ποσοστό στην αγροτική ανάπτυξη. Επιπρόσθετα, αξίζει να σημειωθεί ότι το νομοσχέδιο «Ελλάδα 2.0», έχει δώσει έμφαση στην ενίσχυση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος στην Ελληνική επικράτεια. Το 66,1% των ερωτηθέντων είναι θετικό σε αυτή την κίνηση, ενώ το υπόλοιπο 22,3% έχει ουδέτερη στάση. Μετά το πέρας της εφαρμογής του σχεδίου, το 47,1% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι θα επέλθει ανάπτυξη νέων επιχειρήσεων και επενδύσεων, το 33,6% υποστηρίζει πως θα μειωθεί η ανεργία και θα βελτιωθεί το επίπεδο ζωής των πολιτών, ενώ το 19,3% θεωρεί πως θα αυξηθεί το ΑΕΠ και οι εξαγωγές. Η νέα γενιά οφείλει να αποτελεί προτεραιότητα για ένα καλύτερο αύριο, επομένως στην ερώτηση

αν το σχέδιο θα δημιουργήσει ικανότητες και ευκαιρίες για τους νέους να βρουν εργασία, το μεγαλύτερο ποσοστό των ατόμων που ρωτήθηκαν ήταν θετικό (72,7%), ενώ υπήρχε ένα μικρό ποσοστό (9,9%) που ήταν εντελώς αρνητικό με την φιλοσοφία αυτή. Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, το εθνικό νομοσχέδιο, έχει την δυνατότητα να επιφέρει πολλά οφέλη στην Ελληνική οικονομία, ωστόσο όμως δεν επαρκεί μόνο αυτό. Αναφορικά με την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας το 40% πιστεύει ότι θα βελτιωθεί ελαφρά, το 34,2% ότι θα βελτιωθεί σε σημαντικό βαθμό, και τέλος το 25,8% των ερωτηθέντων είναι της άποψης ότι δεν θα επηρεαστεί καθόλου. Στην ερώτηση αν το νομοσχέδιο εστιάζει επαρκώς σε περιοχές με υψηλότερα επίπεδα ανεργίας και κοινωνικών ανισοτήτων, το μεγαλύτερο ποσοστό (46,3%) φάνηκε πως δεν έχει ξεκάθαρη εικόνα για το κομμάτι αυτό, ενώ παράλληλα το 28,1% ήταν θετικό και το υπόλοιπο 25,6% αρνητικό. Αξίζει να σημειωθεί, ότι η δημιουργία του εθνικού σχεδίου Next Generation EU είναι απόρροια της Παγκόσμιας κρίσης που επέφερε η πανδημία του Κορωνοϊού. Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων (44,6%) απάντησε πως δεν είναι επαρκές για να αντιμετωπίσει τις συνέπειες της Πανδημίας στην Ελληνική οικονομία, ενώ το ποσοστό που απάντησε θετικά ανέρχεται στο 20,7%.

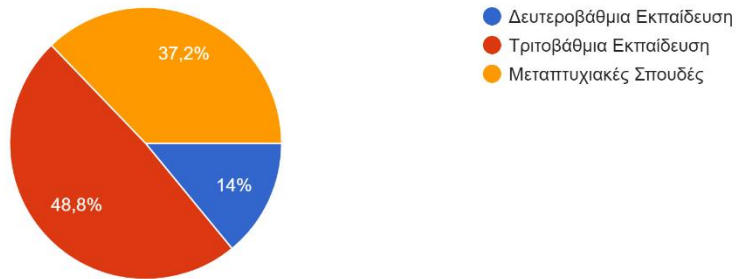
Πίνακας 2. Αποτελέσματα Έρευνας

1.) Σε ποιο εύρος ηλικίας ανήκετε ;
121 απαντήσεις

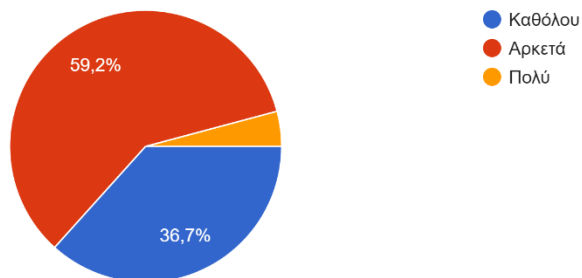
2.) Ποιο είναι το μορφωτικό σας επίπεδο ;

121 απαντήσεις

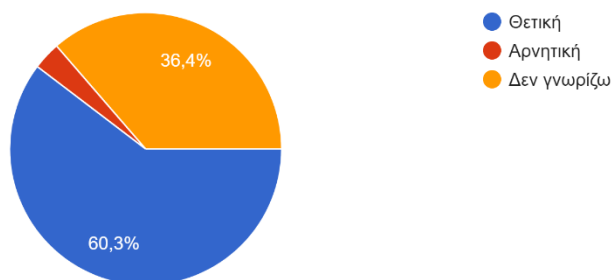
3.) Πόσο καλά γνωρίζετε το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας ;

120 απαντήσεις

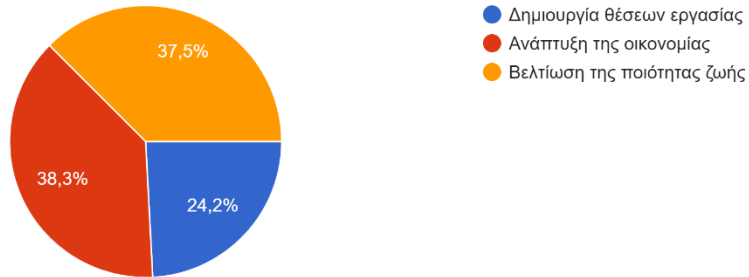
4.) Ποιά είναι η άποψή σας για το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0;

121 απαντήσεις

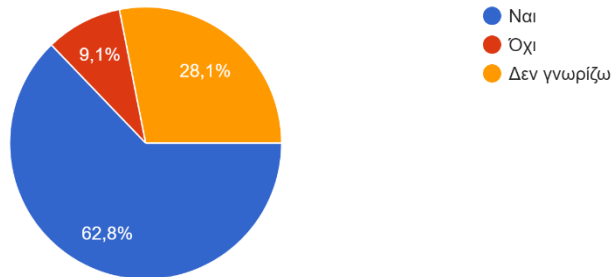
5.) Ποιες είναι οι προσδοκίες σας από το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0;

120 απαντήσεις

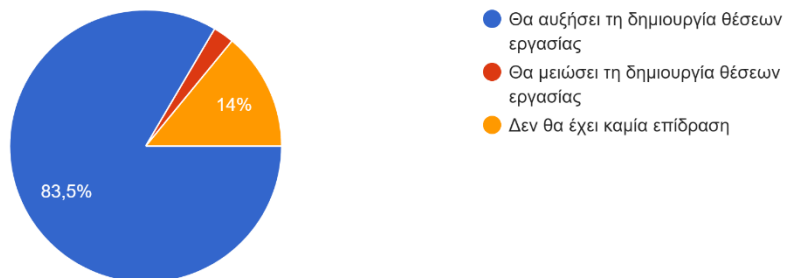
6.) Πιστεύετε ότι το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0 θα βελτιώσει την οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα;

121 απαντήσεις

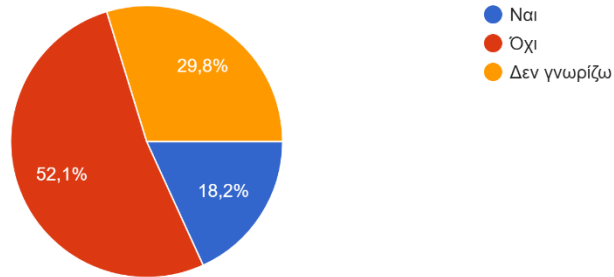
7.) Πώς πιστεύετε ότι το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0 θα επηρεάσει τη δημιουργία θέσεων εργασίας στην Ελλάδα;

121 απαντήσεις

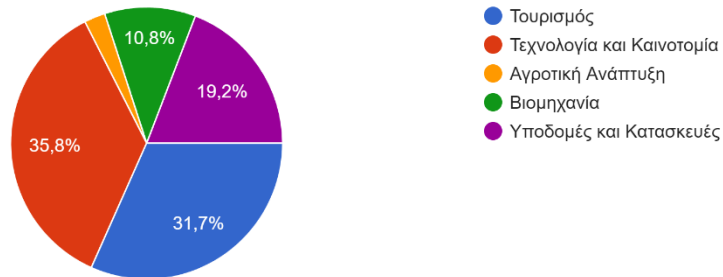
8.) Πιστεύετε ότι το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0 είναι επαρκές για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα;

121 απαντήσεις

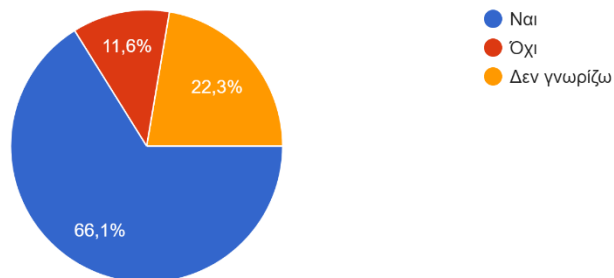
9.) Ποιοι τομείς της ελληνικής οικονομίας πιστεύετε ότι θα επωφεληθούν περισσότερο από το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0;

120 απαντήσεις

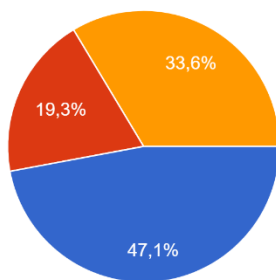

10.) Θεωρείτε ότι το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0 θα βοηθήσει στην ενίσχυση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα;

121 απαντήσεις

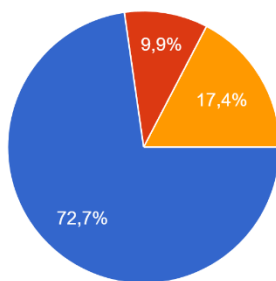

11.) Ποιες δυνατότητες βλέπετε για την ελληνική οικονομία μετά την εφαρμογή του σχεδίου;
119 απαντήσεις

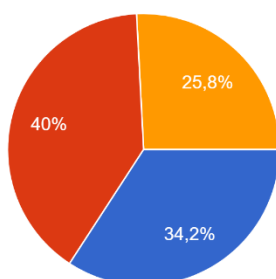
- Ανάπτυξη νέων επιχειρήσεων και επενδύσεων
- Αύξηση του ΑΕΠ και εξαγωγών
- Μείωση της ανεργίας και βελτίωση του επιπέδου ζωής των πολιτών

12.) Πιστεύετε ότι το σχέδιο θα δημιουργήσει ικανότητες και ευκαιρίες για τους νέους να βρουν εργασία;
121 απαντήσεις

- Ναι
- Όχι
- Δεν γνωρίζω

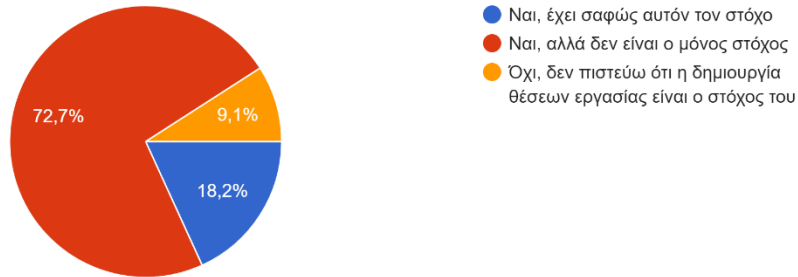
13.) Πώς πιστεύετε ότι θα επηρεαστεί η τοπική οικονομία της περιοχής σας από το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0;
120 απαντήσεις

- Θα βελτιωθεί σημαντικά
- Θα βελτιωθεί ελαφρά
- Δεν θα επηρεαστεί

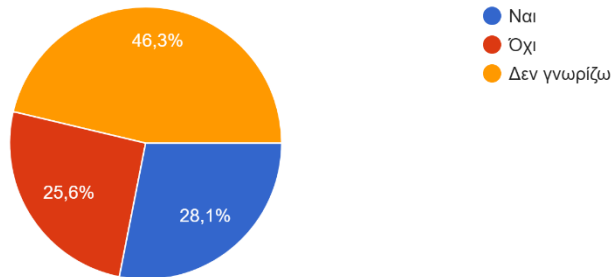
14.) Πιστεύετε ότι το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0 έχει στόχο τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας;

121 απαντήσεις

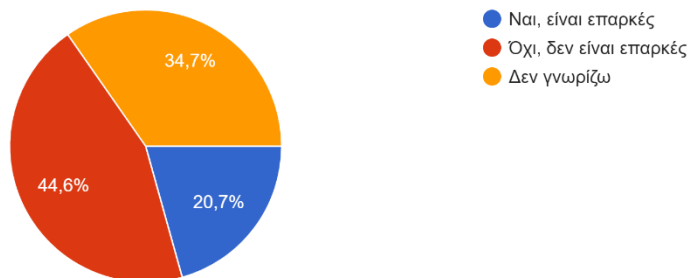
15.) Πιστεύετε ότι το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0 εστιάζει επαρκώς σε περιοχές με υψηλότερα επίπεδα ανεργίας και κοινωνικών ανισοτήτων;

121 απαντήσεις

16.) Ποια είναι η άποψή σας σχετικά με το αν το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0 είναι επαρκές για να αντιμετωπίσει τ...νέπειες της πανδημίας στην ελληνική οικονομία;

121 απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι ανωτέρω συνθήκες που παγκοσμίως αντιμετωπίστηκαν λόγω της πανδημίας του Covid-19 είχαν πολλαπλές επιπτώσεις στις κοινωνίες και τις οικονομίες των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ανταποκρινόμενη σε αυτήν την πρόκληση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπώντας την Ένωση, προχώρησε σε ένα πρωτοφανές πακέτο μέτρων υποστήριξης των οικονομιών, γνωστό ως "Next Generation EU," το οποίο περιλαμβάνει τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Στόχος αυτής της πρωτοβουλίας ήταν να παράσχει μια ολοκληρωμένη λύση σε ευρωπαϊκό επίπεδο για το πρόβλημα που αρχικά θεωρούνταν εξωτερικός παράγοντας, αντικαθιστώντας την ατομική ευθύνη των κρατών μελών.

Παράλληλα, η επιβολή και η προσεχής εφαρμογή του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας μπορεί να δώσει ένα νέο ξεκίνημα στις πολιτικές της Ένωσης. Μέσω του πακέτου υποστήριξης για την οικονομική ανάκαμψη από την πανδημία, η Ευρωπαϊκή Ένωση βαδίζει προς ένα νέο μέλλον, χτίζοντας πάνω στις αξίες και το κοινό ευρωπαϊκό ιδεώδες. Μέσω του πακέτου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσπαθεί να υλοποιήσει την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, που έχουν πολύ καιρό υπογραμμιστεί ως υψηλές προτεραιότητες και τώρα αναγνωρίζονται ως αναγκαίες. Συγκεκριμένα, οι συνεχείς αλλαγές στο κλίμα και η αναπτυξιακή πορεία των ψηφιακών τεχνολογιών επηρεάζουν τον τρόπο δραστηριοποίησης, εργασίας και γενικότερου τρόπου ζωής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να αναλάβει τη θέση του οδηγού, που καθοδηγεί προς τη ορθή πορεία, καθώς και την ευθύνη του ρυθμιστή, προλαμβάνοντας νέες κρίσεις και αντιμετωπίζοντας τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ευρώπη. Με αυτές τις πρωτοβουλίες, η Ευρωπαϊκή Ένωση επιδιώκει να ενισχύσει την ανθεκτικότητα των κρατών μελών και να διασφαλίσει μια βιώσιμη και ανταγωνιστική μελλοντική πορεία. Με την πολιτική ηγεσία και την οργάνωση της Επιτροπής, η Ευρωπαϊκή Ένωση επιδιώκει να προάγει την αλληλεγγύη, τη συνεργασία και την αειφόρα, προωθώντας ένα ενιαίο και ισχυρότερο ευρωπαϊκό σχέδιο για το μέλλον.

Ταυτόχρονα, στο πλαίσιο της Ελλάδας, το νομοσχέδιο ανάπτυξης και ανθεκτικότητας παρέχει την ευκαιρία και τα απαραίτητα μέσα για να ξεπεραστεί η πανδημία με επιτυχία και όχι μόνο να επιστραφεί στην κανονικότητα, αλλά να θέσει τα θεμέλια για μια νέα πραγματικότητα που βασίζεται στην ψηφιακή τεχνολογία, την κοινωνική συνοχή και την ανθρωπιστική προοπτική, με εστίαση στους νέους και σεβόμενη πάντα το περιβάλλον. Τώρα η Ελλάδα δεν είναι πλέον στην ουρά των ευρωπαϊκών επιδόσεων, αλλά πρωτοστατεί στην προώθηση καλών πρακτικών που ενισχύουν την οικονομία και την κοινωνία, προωθώντας έτσι καλύτερες μέρες για όλους.

Οι πρώτες φάσεις του σχεδίου έχουν ήδη ολοκληρωθεί και η Ελλάδα βρίσκεται έτοιμη να ξεκινήσει το επόμενο κεφάλαιο της εξέλιξής της. Το σχέδιο αυτό αποτελεί τη βάση για το

αύριο της επόμενης γενιάς, και είναι χρέος της χώρας να το υλοποιήσει με ακρίβεια και επιτυχία, προκειμένου να απολαύσει τα αισιόδοξα προγνωστικά σενάρια για την ανάπτυξη της οικονομίας και την ενίσχυση της κοινωνίας. Ειδικότερα, οι πόροι που θα διατεθούν από το ταμείο έχουν τη μεγάλη σημασία να βελτιώσουν την προορατική πορεία όλης της χώρας και να την οδηγήσουν σε μια νέα πορεία, που χαρακτηρίζεται από δυναμικότητα, ανθεκτικότητα και μακροπρόθεσμη ανάπτυξη. Μέσα από αυτήν τη διαδικασία, θα ενισχυθεί η εθνική και ευρωπαϊκή συνοχή, με έμφαση στις ψηφιακές τεχνολογίες, την πράσινη ανάπτυξη και, το σημαντικότερο, στον άνθρωπο ίδιο. Οι προβλεπόμενες δράσεις του σχεδίου "Ελλάδα 2.0" αναμένεται να οδηγήσουν σε σημαντική αύξηση του ΑΕΠ της χώρας, με εκτιμώμενο ποσοστό άνω του 10% κατά τα επόμενα 20 χρόνια, ταυτόχρονα με τη μείωση του ποσοστού ανεργίας κατά 6,4%. Επιπλέον, αναμένεται σημαντική βελτίωση της κατάστασης του δημοσίου χρέους, το οποίο εκτιμάται ότι μπορεί να μειωθεί έως και 73% του ΑΕΠ, κάτι που αποτελεί πρωτοφανή εξέλιξη για την ελληνική οικονομία έως το έτος 2040. Οι φιλόδοξοι στόχοι αυτοί θα συνδράμουν στην αναζωογόνηση της ελληνικής οικονομίας και θα δημιουργήσουν μια ανθεκτική και βιώσιμη ανάπτυξη για τη χώρα. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι αυτό το σχέδιο δεν αφορά μόνο την Ελλάδα, αλλά και την ευρωπαϊκή συνοχή και αλληλεγγύη, ενισχύοντας την ολόκληρη Ένωση και ενισχύοντας τη θέση της στον παγκόσμιο χάρτη. Με αυτόν τον φιλόδοξο σχεδιασμό, η Ελλάδα ελπίζει να δημιουργήσει ένα μέλλον πλήρες ευκαιριών και ευημερίας για τους πολίτες της, ενώ ταυτόχρονα θα διασφαλίζεται η βιώσιμη ανάπτυξη και η προστασία του περιβάλλοντος. Οι προσπάθειες αυτές θα επιφέρουν μεγάλα οφέλη στην κοινωνία, δημιουργώντας θέσεις εργασίας, προωθώντας την καινοτομία και βελτιώνοντας τις υποδομές και τις υπηρεσίες. Έτσι, η Ελλάδα είναι σε μια κρίσιμη φάση της ιστορίας της, με τη δυνατότητα να ξεπεράσει προκλήσεις και να κατακτήσει ένα δυναμικό προορισμό ελπίδας για τις επόμενες γενιές. Με τη σωστή υλοποίηση του σχεδίου "Ελλάδα 2.0" και την αποφασιστικότητα όλων των εμπλεκόμενων φορέων, η χώρα έχει την ευκαιρία να αναδειχθεί ως ένα παγκόσμιο πρότυπο για την ανάκαμψη, την ανθεκτικότητα και την αειφόρα.

Ωστόσο, η απλή απόκτηση των κεφαλαίων από το Ταμείο δεν είναι αρκετή για να διασφαλιστεί η αίσθηση της ασφάλειας στην οικονομία. Η επιτυχής εφαρμογή των κεφαλαιουχικών και των μεταρρυθμίσεων αποτελεί ίσως το πιο δύσκολο κομμάτι της διαδικασίας, και μόνο η άντληση διδαγμάτων από τα σφάλματα κατά το παρελθόν και η αποφασιστικότητα για μια νέα κατεύθυνση τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα θα φέρουν τις αναγκαίες αλλαγές. Τέλος, οι προκλήσεις που θα προκύψουν καθώς ο χρόνος περνά θα δυσκολέψουν σημαντικά την προβλεπόμενη ευημερία του οικονομικού συστήματος της χώρας. Οι δυσχέρειες που σχετίζονται με την υποχρέωση για υψηλά πλεονάσματα, το μεγάλο ιδιωτικό χρέος και τη μείωση του ενεργού πληθυσμού αποτελούν σημαντικές προκλήσεις που απαιτούν δυναμικές λύσεις και συνεπάγονται σοβαρούς κινδύνους επιστροφής σε δύσκολες εποχές και καταστάσεις αβεβαιότητας.

Καταλήγοντας, η Ελλάδα, μετά από πολλά χρόνια, έχει στη διάθεσή της ένα έτοιμο και ολοκληρωμένο σχέδιο που μπορεί να την οδηγήσει σε μια μακροπρόθεσμη πορεία ανάπτυξης και να ανοίξει τον δρόμο για μια καινούργια περίοδο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση ανταποκρίθηκε αποτελεσματικά αυτή τη φορά, αντιμετωπίζοντας τις προκλήσεις της πανδημίας και αποφεύγοντας την επιμέρους προσπάθεια ανάκαμψης από κάθε κράτος μέλος, ενώ παράλληλα προωθεί τις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις στην οικονομία και την κοινωνία. Τώρα, το μόνο που μένει είναι η επιτυχής εφαρμογή των σχεδίων, αντιμετωπίζοντας τις πιθανές εσωτερικές ή εξωτερικές απειλές, προκειμένου η Ελλάδα να ευχαριστηθεί τα οφέλη του.

Σχετικά με το αν το Εθνικό νομοσχέδιο «Ελλάδα 2.0» θα επιφέρει οικονομική ανάπτυξη και δημιουργία θέσεων εργασίας, η έρευνα έδειξε πως το σχέδιο θα ενισχύσει την οικονομία μέσω της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε μεγάλο βαθμό, ωστόσο αυτό δεν είναι αρκετό για να αντιμετωπιστεί η κρίση που άφησε πίσω της η πανδημία Covid- 19. Μέσω του σχεδίου θα ενισχυθούν όλοι οι τομείς όπως ο τουρισμός, η τεχνολογία, η βιομηχανία και ο κατασκευαστικός κλάδος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Next Generation GT- Ελλάδα 2.0, Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας www.grand-thornton.gr
- Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας www.commission.europa.gr
- Θεσμικό Πλαίσιο www.greece20.gov.gr
- Η Πανδημία ως Απειλή αλλά και ως Ευκαιρία για Αλλαγή www.tuv-nord.com
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Εκταμιεύει Προγραμματοδοτήσεις ύψους 4 δις. Ευρώ για την Ελλάδα., European Commission Press Release., (2021) www.europa.gr
- Ελλάδα 2.0 και με Υπογραφή τα Πρώτα 13,5 δις. Ευρώ www.naftemporiki.gr
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης www.greece20.gov.gr
- Πρεμιέρα για το Ταμείο Ανάκαμψης., Παπαντωνίου. Σ., (2021)
- Πρόταση για την Εκτελεστική Απόφαση του Συμβουλίου για την Έγκριση της Αξιολόγησης του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας., Συμβούλιο Υπουργών Ευρωπαϊκής Ένωσης., (2021)
- Εκτίμηση των Επιδράσεων του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας στην Ελληνική Οικονομία., Τράπεζα της Ελλάδος., (2021),, σελ. 93-97
- Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας., Υπουργείο Οικονομικών., (2021) www.minfin.gr
- Κατάθεση του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή., Υπουργείο Οικονομικών., (2021)
- Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας – Ελλάδα 2.0., Υπουργείο Οικονομικών., (2021)
- Κορονοϊός και Αγορά Εργασίας., Οικονομικά Χρονικά., (2020)
- Η Επανάκτηση της Ελληνικής Οικονομίας – Ταμείο Ανάκαμψης και Δημοσιονομικής Πολιτικής., Αξιώγλου, Χ., Βαλέντης, Η., Νεκτάριος, Μ., Χριστοδουλάκης, Ν., (2020)
- Ελληνική Στατιστική Αρχή www.statistics.gr

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Recovery Plan for Europe: Next Generation EU. European Commission., (2020)
www.europa.eu.gr
- Laying the Foundations for Recovery - Greece., European Commission., (2021)
www.europa.eu.gr
- The Europe as a Borrower – Investor Relations., European Commission., (2021)
www.europa.eu.gr
- The Recovery and Resilience Facility – Recovery from the Coronavirus., European Commission (2020) www.europa.eu.gr
- Europe’s Moment: Repair and Prepare for the Next Generation., European Commission Press Release., (2020)
- Potential Impacts of Covid- 19 on Regions and Cities of the EU., Econ., (2020)